

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
6. oktober 2022

J nr. 2022-3626

Rådsmøde (energi) den 25. oktober 2022

Dagsorden	Side
1. Forslag til ændring af direktiv om bygningers energimæssige ydeevne, KOM(2021) 802	2
- <i>Generel indstilling</i>	
2. Brint- og gasmarkedspakken	
a. Forslag om ændring af direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas, KOM(2021) 803	25
b. b. Forslag om ændring af forordning om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet, KOM(2021) 804	41
- <i>Politisk drøftelse</i>	

1. Forslag til ændring af direktiv om bygningers energimæssige ydeevne

KOM (2021) 802

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat forslag om revision af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Forslaget er en del af Kommissionens Vinterpakke fra december 2021. Den supplerer Fit for 55-pakken, som har til formål at reducere EU's klimaudledninger med 55 pct. i 2030 ift. 1990-niveauet. Forslaget har til formål at understøtte reduktioner i drivhusgasemissioner fra bygningsmassen i EU.

Med revisionen foreslår Kommissionen at ændre en række af bestemmelserne i bygningsdirektivet, der skal bidrage til at øge renoveringsraten i Europa samt energieffektivisering og udbygning af vedvarende energi i bygningsmassen, herunder bl.a. renoveringshandlingsplaner, minimumsstandards for bygningers energimæssige ydeevne, klimakrav til bygningers livscyklus, udvidelse af energimærkningsordningen og introduktion af en standard for nulemissionsbygninger.

Forslaget vurderes at kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at kunne medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervs-mæssige konsekvenser for Danmark.

Regeringen hilser overordnet revisionen af bygningsdirektivet velkommen som et vigtigt bidrag til indfrielse af EU's energieffektiviseringsmål og EU's klimamål. Forslaget flugter generelt med regeringens prioriteter om en forøget indsats for at øge energieffektivitet og reducere drivhusgasemissionerne fra bygningsmassen i EU, som kan bidrage til at indfri EU's og medlemslandenes klimamål.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for energirådsmødet den 25. oktober 2022 til generel indstilling.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har den 15. december 2021 fremsat forslag om revision af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet), jf. KOM(2021) 802. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, samt artikel 194, stk. 1, litra c. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 2. februar 2022.

Forslaget er en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke fra december 2021. Den supplerer Fit for 55-pakken, som har til formål at reducere EU's klimaudledninger

med 55 pct. i 2030 ift. 1990-niveauet. Fit for 55-pakken er en del af opfølgningen på den Europæiske Grønne Pagt (European Green Deal).

Forslaget komplementerer de øvrige forslag i "Fit for 55"-lovpakken, herunder særligt forslaget til revision af hhv. direktiv for energieffektivitet og direktivet for fremme af vedvarende energi, som blev fremsat den 14. juli 2021.

Kommissionen har den 18. maj 2022 offentliggjort sin REPowerEU-plan, som indeholder en række strategier og tiltag, som bl.a. skal mindske EU's afhængighed af fossile brændsler og fremme den grønne omstilling. I den forbindelse har Kommissionen bl.a. fremsat forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet). Ændringen skal supplere "Fit for 55"-pakken.

Både forslaget af 15. december 2021 om ændring af bygningsdirektivet samt ændringen som følge af REPowerEU-pakken af 18. maj 2022 vil samlet blive behandlet på energirådsmødet den 25. oktober 2022. Sagen forventes sat på dagsordenen til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Forslagets primære formål er at nedbringe drivhusgasemissionerne fra bygningsmassen i EU og dermed medvirke til at indfri EU's klimamål for reduktion af drivhusgasemissioner på mindst 55 pct. i 2030 samt klimaneutralitet senest i 2050. Dette skal bl.a. ske ved, at forslaget leverer en lang række af initiativerne i Kommissionens strategi om renoveringsbølgen fra oktober 2020, jf. KOM(2020) 662.

Kommissionen tildeles beføjelser til at udstede og opdatere relevante delegerede og implementerende retsakter for at supplere direktivet.

Nedenfor er de væsentligste forslag til revision i bygningsdirektivet gengivet.

Anvendelsesområde og definition af en nulemissionsbygning

Overordnet udvides bygningsdirektivets anvendelsesområde til at omfatte reduktion af drivhusgasemissioner fra bygninger mhp. at opnå en emissionsfri bygningsmasse i 2050. Dette indebærer, at forslaget introducerer en definition af nulemissionsbygninger ("zero emission buildings"), som nye bygninger skal leve op til frem mod 2027 og 2030. En nulemissionsbygning foreslås at være en bygning med en meget høj energimæssig ydeevne, hvor den meget lille mængde energi, der stadig kræves, dækkes fuldt ud af energi fra vedvarende energikilder produceret på stedet - fra et VE-fællesskab eller fra et fjernvarme- og -kølingssystem.

Definition af gennemgribende renoveringer

Med forslaget indføres en ny definition af gennemgribende renoveringer, som bl.a. skal benyttes til at danne incitament for renoveringsprojekter. Definitionen sigter mod, at gennemgribende renoveringer af eksisterende bygninger mindst skal svare

til de nuværende energikrav til nye bygninger. Efter 2030 skal definitionen svare til nulemissionsbygninger.

Renoveringshandlingsplaner

Med forslaget introduceres krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en renoveringshandlingsplan, som skal erstatte den nuværende langsigtede renoveringsstrategi. Renoveringshandlingsplanen har til formål at fremme renoveringer af bygningsmassen for i sidste ende at opnå en bygningsmasse med nulemissioner i 2050. Renoveringshandlingsplanen skal bl.a. indeholde:

- En oversigt over den nationale bygningsmasse.
- En køreplan med nationale mål for den årlige renoveringsrate, fordeling af energimærker, energiforbrug samt drivhusgasudledning for 2030, 2040 og 2050.
- En oversigt over implementerede og planlagte politikker.
- En oversigt over den nødvendige finansiering for at implementere køreplanen.

Der skal sendes et udkast til en renoveringshandlingsplan til Kommissionen senest den 30. juni 2024. Medlemsstaterne skal have foretaget offentlig høring af udkastet forud for oversendelse til Kommissionen. Herefter vurderer Kommissionen udkastets ambitionsniveau ud fra en række parametre, hvorefter Kommissionen kan udstede evt. landespecifikke henstillinger mhp. efterfølgende justering, inden den endelige renoveringshandlingsplan skal sendes til Kommissionen senest den 30. juni 2025 og herefter hver 5. år.

Krav til nye bygninger

Det foreslås, at alle nye bygninger skal være nulemissions bygninger (ZEB) i 2030 og i 2027 for nye bygninger benyttet eller ejet af offentlige myndigheder. Definitionen af ZEB medfører både krav til, hvor meget energi der maksimalt må anvendes i nye bygninger, samt et krav om at det energiforbrug, der måtte være i bygningen, opvejes af tilsvarende produktion af vedvarende energi produceret på stedet ("on site"), fra lokale energifællesskaber eller fjernvarme. En nulemissionsbygning må derudover ikke bidrage til, at der udledes emissioner fra fossile brændsler direkte på matriklen. Kun i tilfælde, hvor ingen af de ovennævnte energikilder er mulige at anvende, kan energi fra nettet anvendes.

Klimakrav til bygningers livscyklus

Med forslaget tager Kommissionen de første skridt mod at adressere drivhusgas-emissioner i hele en bygnings livscyklus. Her skal både bygningens direkte emissioner samt den indlejrede energi i byggematerialerne indgå. Med forslaget stiller Kommissionen derfor krav om indførsel af et deklarationskrav til nye bygningers klimapåvirkning for hele bygningens livscyklus. Fra 2027 skal der gennemføres en livscyklusvurdering på større nye bygninger, hvilket udbredes til alle bygninger fra 2030. Deklarationen skal fremgå af bygningens energimærke. Endvidere henviser forslaget

til Kommissionens bud på en fælles metode til evaluering af en bygnings bæredygtighed Level(s). Med Level(s) kan man vurdere en bygnings miljøpåvirkning og estimere totaløkonomi til opførelse, drift, vedligeholdelse over bygningens levetid.

Minimumsstandards for eksisterende bygninger

For at fremme renoveringsindsatsen i eksisterende bygninger (herunder bygningerne med dårligst energimæssig ydeevne) foreslår Kommissionen at indføre minimumsstandards for eksisterende bygningers energimæssige ydeevne (MEPS) på EU-niveau. Disse skal fastsætte en nedre grænse for eksisterende bygningers energimæssige ydeevne og sikre, at der foretages renovering af ineffektive bygninger.

Forslaget til MEPS indebærer en trinvis indfasning af krav om, at bygninger med dårligst energimæssig ydeevne (energimærke G) skal leve op til bestemte minimumsniveauer efter energimærkningsskalaen. Dette skal munde ud i, at alle eksisterende bygninger og bygningsenheder, der ejes af offentlige organer samt erhvervsbygninger ud over dem, der ejes af offentlige organer minimum, skal have opnået energimærke F i 2027 og E i 2030, mens beboelsesejendomme skal opnå energimærke F og E frem mod hhv. 2030 og 2033. Endvidere pålægges medlemsstaterne i overensstemmelse med renoveringshandlingsplanen at skitsere en plan for at opnå højere energimærker frem mod 2040 og 2050. Hensigten er at opnå nulemissionsbygninger i 2050. Dertil får medlemsstaterne mulighed for at introducere nationale minimumskrav for alle andre typer eksisterende bygninger.

Visse typer af bygninger foreslås undtaget fra kravet om at opnå energimærke E i 2030 og 2033, herunder bevaringsværdige bygninger, bygninger der anvendes til religiøse formål, samt midlertidige bygninger, boliger der sjældent anvendes (f.eks. sommerhuse) og bygninger med et nytteareal mindre end 50 m².

Med forslaget lægges også op til, at medlemsstaterne skal medvirke til at sikre, at kravene overholdes ved både at tilbyde finansieringsmuligheder, teknisk assistance m.m., jf. afsnit om finansielle incitamenter. Endvidere skal medlemsstaterne føre kontrol og fastsætte sanktioner for manglende overholdelse af kravene.

Bygningsrenoveringspas

Med forslaget introduceres et frivilligt bygningsrenoveringspas, som skal beskrive en handlingsplan for den trinvis renovering af en bygning. Dette vil indebære en betydelig forbedring af bygningens energimæssige ydeevne. Renoveringspasset skal bl.a. beskrive de forventede fordele ved renoveringen, herunder energi- og CO₂-reduktioner, forbedringer af indeklima og komfort samt muligheder for økonomisk støtte og teknisk vejledning. Renoveringspasset skal udarbejdes af kvalificerede og certificerede eksperter på baggrund af en fysisk inspektion af bygningen. Eftersom renoveringspasset indføres som en frivillig ordning, vil beslutning om udarbejdelse være op til den enkelte bygningsejer. Med forslaget bemyndiges Kommissionen endvidere til senest den 31. december 2023 at udstede en delegeret retsakt, som fastlægger

en harmoniseret ramme for bygningsrenoveringspasset, herunder indhold, udarbejdelse, krav til eksperter m.v. Medlemsstaterne skal senest den 31. december 2024 have implementeret nationale ordninger for renoveringspasset.

Ladestandere

Det følger af forslaget, at kravene til etablering af ladestandere i forbindelse med bygninger udvides væsentligt. Både med hensyn til hvilke bygninger der omfattes af kravet, hvilke krav der er til ladestanderne, og hvor mange ladestandere der skal etableres. Derudover stilles der krav om etablering af cykelparkeringspladser ved nybyggeri og større renoveringer. Endelig strammes kravet til kabellægning, således at flere parkeringspladser fremover skal gøres klar til installation af ladestandere.

Dataudveksling

Med forslaget skal medlemsstaterne fremadrettet sikre, at bygningsejere, lejere og administratorer kan få direkte adgang til deres bygnings systemdata og dele disse data med tredjepart. Bygningers systemdata defineres som bestående minimum af alle data relateret til den energimæssige ydeevne af bygningselementer og bygnings-services, bygningsautomatisering og kontrolsystemer, målere og ladepunkter for e-mobilitet. Det indgår i forslaget, at bygningsejere, lejere og administratorer ikke må opkræves omkostninger for deres adgang til data eller ved deling med tredjepart. Medlemsstaterne er ansvarlige for fastsættelse af relevante gebyrer for adgang til data for andre parter. Med forslaget bemyndiges Kommissionen til at udstede implementeringsretsakter, som fastsætter rammerne for adgang til data.

Smart Readiness Indicator

Det foreslås at reducere den nuværende valgfrihed for implementering af *Smart Readiness Indicator* (SRI), en indikator til beskrivelse af bygningers intelligensparathed, således at ordningen senest den 31. december 2025 skal anvendes nationalt for store bygninger med et varme- eller kølebehov på over 290 kW. Det foreslås endvidere, at Kommissionen bemyndiges til at udstede en implementeringsretsakt, der skal præcisere de nærmere betingelser for implementeringen, og en delegeret retsakt som skal indeholde de nærmere rammer for ordningen.

Finansielle incitamenter og markedsbarrierer

Med forslaget udvides de eksisterende bestemmelser i bygningsdirektivet om finansielle incitamenter, og der lægges en række nye krav til. Det foreslås således, at medlemsstaterne fremadrettet skal levere passende finansiering, hjælpetiltag og andre mekanismer til at modvirke markedsbarrierer og stimulere de nødvendige energirenoveringer i overensstemmelse med renoveringshandlingsplanerne samt understøtte transformationen af bygningsmassen til nulemissionsbygninger i 2050. Medlemsstaterne skal endvidere tage lovgivningsskridt til at fjerne ikke-økonomiske barrierer for bygningsrenoveringer.

Det foreslås konkret, at medlemsstaterne skal iværksætte eller sikre tilstedeværelse af en lang række initiativer, herunder f.eks. faciliteter med teknisk assistance (f.eks.

one-stop-shops), at lån til energieffektive bygningsrenoveringer tilbydes bredt, samt at udrulningen af finansielle redskaber fremmes, herunder f.eks. lån og realkreditlån til energieffektiviserende tiltag, skatte- og moms-foranstaltninger, puljer målrettet gennemgribende renoveringer, garanterede fonde m.m. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne skal tilskynde gennemgribende renoveringer via større administrativ, teknisk og finansiell støtte, sikre at der faciliteres aggregering af projekter og målrette finansiering til, at arbejdsstyrken i bygningssektoren er tilstrækkelig stor og tilpas uddannet.

Dertil foreslås der indført forbud mod, at medlemsstaterne yder støtte til installation af kedler, som anvender fossile brændsler. Endelig foreslås det, at medlemsstaterne skal prioritere finansiering til personer ramt af energifattigdom m.fl., samt at finansiell støtte til renovering af udlejningsejendomme skal være til fordel for både ejer og lejer, f.eks. via boligstøtte eller ved at indføre lofter for udlejestigninger.

Energimærkningsordningen

Det foreslås, at energimærket (certifikat, som viser den energimæssige ydeevne for bygningen) gøres mere sammenlignelig på tværs af EU og udvides til at omfatte flere bygninger. Endvidere foreslås der krav om opsamling og deling af data fra energimærker samt om hyppigere energimærkning af bygningerne med dårligst energimæssig ydeevne. Endelig foreslås det at gøre energimærker mere synlige, således at de indeholdte oplysninger bedre kan formidles til bygningsejere, finansielle investorer og offentlige myndigheder m.fl. De foreslåede ændringer medfører, at energimærkningsordningen udvides fra at være et informationsværktøj til i større udstrækning at blive en kontrolmekanisme for mindstekrav til energiydelse for eksisterende bygninger. Derudover foreslås det at koble energimærket med andre instrumenter, som f.eks. SRI-ordningen, bygningsrenoveringspasset, livscyklusvurderinger for nye bygninger, nationale bygningsrenoveringshandlingsplaner og taksonomien for bæredygtige investeringer.

Det foreslås dertil, at der senest i 2025 introduceres en harmoniseret energimærkeskala. I hvert medlemsland skal den dårligst ydende energiklasse, G, svare til de 15 pct. bygninger, som trænger mest til energirenovierung, mens bygninger med energimærke A tilhører den nye definition af nul-emissionsbygninger. I Danmark vil dette medføre, at flere bygninger end i dag bliver indplaceret under energimærke G.

Kravet om regelmæssig energimærkning af offentlige bygninger udvides med forslaget både i forhold til omfattede bygninger og kategoriseringen af offentlige bygnings-ejere. Der foreslås også indført krav om energimærkning ved større renoveringer, samt at muligheden for at undtage visse bygninger skal udgå, f.eks. sommerhuse og fredede bygninger. Dermed stilles der også krav om energimærkning af alle bygninger, som annonceres til salg, sælges eller udlejes. Gyldighedsperioden af energimærket foreslås endvidere halveret fra de nuværende 10 år til 5 år for bygninger med energimærke D-G efter den harmoniserede skala.

På flere andre områder medfører forslaget, at bygningsdirektivet ændres fra at fastlægge rammerne for energimærkningsordningen til i højere grad at harmonisere ordningen på tværs af medlemsstaterne. Dette ses f.eks. særligt i forhold til beregningsmetode, krav om on-site (energi, der produceres på stedet) besigtigelse og indhold i rapporter, samt en øget kontrolindsats med henblik på at sikre retvisende energimærkninger.

National database over bygningers energimæssige ydeevne

Med forslaget bliver det et krav, at der skal oprettes nationale databaser, som skal samle og udstille data om de enkelte bygningers energimæssige ydeevne, samt den generelle tilstand for bygningsmassen på nationalt niveau. Dette er en del af Kommissionens mål om bedre oplysning til EU-borgerne om bygningers energimæssige ydeevne og bæredygtighed. Hensigten med databasen er primært at reducere omkostninger til administration og regelefterlevelse, samt til at lette administrative procedurer i forbindelse med bygningsrenoveringer. Data skal primært hentes fra bygningernes energimærker, samt fra eftersynsrapporter fra varme-, ventilations- og køleanlæg, bygningsrenoveringspas og SRI-ordningen. Dertil foreslås det, at data minimum en gang årligt skal deles via det fælles europæiske initiativ, *Building Stock Observatory*, og at Kommissionen bemyndiges til senest den 30. juni 2024 at udstede en implementeringsretsakt, som skal fastlægge de nærmere rammer for dataoverførelsen.

Ændring af beregningsmetode

I forslagets bilag I lægger Kommissionen op til, at beregningsmetoden, der benyttes til at dokumentere bygningers energimæssige ydeevne, skal ændres. Metoden benyttes både ved krav til nye bygninger og ved energimærkning af bygninger. Ændringerne indebærer bl.a., at medlemsstaterne skal sørge for, at beregningen afspejler det typiske energibehov i bygninger mere præcist i forhold til den gennemsnitlige brug af bygningerne. Derudover skal selve beregningsprogrammet ændres, da der foreslås nye krav til præcisionen af beregningerne.

Eftersyn og rapporter om varme-, ventilations- og klimaanlæg

Det foreslås, at bestemmelserne i bygningsdirektivet om varme-, ventilations- og klimaanlæg slås sammen til én bestemmelse, og at der stilles krav om etablering af separate inspektionsordninger for anlæg i hhv. boliger og ikke-boliger.

Anlæg med størrelsen 70–290 kW vil efter forslaget skulle efterses mindst hvert femte år, og anlæg større end 290 kW vil skulle efterses mindst hvert andet år. Der skal endvidere oprettes en national database, hvoraf eftersynsrapporterne skal fremgå. Det vil fortsat være muligt at implementere eftersynskravene via en alternativ metode.

Endelig foreslås det, at erhvervsbygninger med anlæg over 70 kW skal implementere bygningsautomatik og kontrolsystemer senest den 31. december 2029. Der foreslås derudover krav til etablering af simpel bygningsautomatik og kontrolsystemer for nye

beboelsesbygninger eller beboelsesbygninger, der gennemgår en væsentlig ombygning.

Øvrige ændringer

Med forslaget bliver det op til medlemsstaterne at sikre, at de professionelle aktører i renoveringsbranchen har et tilstrækkeligt højt kvalifikationsniveau. Medlemsstaterne får også øget fleksibilitet ved fastsættelse af nationale krav til opvarmningsanlæg, hvilket alt andet lige giver øget mulighed for at udfase fossile brændsler via krav til anlæggets drivhusgasudledninger eller det brændsel, som benyttes af anlægget.

Det foreslås endvidere, at nye boliger og boliger, der får foretaget gennemgribende renovering, fra den 1. januar 2025 skal have installeret et monitoreringssystem samt et effektivt kontrolsystem, som kan sikre den bedst mulige distribution og brug af energi.

REPowerEU

Kommissionen har den 18. maj i regi af REPowerEU-planen fremsat et ændringsforslag til bygningsdirektivet, hvor solenergi i bygninger indarbejdes. Ændringen vil medføre, at medlemsstaterne skal sikre, at nye bygninger udformes med henblik på at optimere potentialet for produktion af solenergi, der gør senere installation af solenergi på en omkostningseffektiv måde mulig. Ændringen betyder desuden, at der stilles krav om etablering af solcelleanlæg på alle nye offentlige bygninger og erhvervsbygninger med et nytteareal over 250 m² i 2026, alle eksisterende offentlige bygninger og erhvervsbygninger med tilsvarende nytteareal i 2027 samt alle nye beboelsesejendomme i 2029.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure medlovgiver, jf. art. 294 i TEUF. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet om forslaget. ITRE-udvalget forventes at stemme om forslaget i oktober.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget overholder nærhedsprincippet. Kommissionen bemærker således, at selv om bygninger er lokal infrastruktur, så er utilstrækkelig renoveringshastighed m.v. et fælles problem på tværs af medlemsstaterne, og de underliggende udfordringer for yderligere renoveringer er for det meste af ikke-økonomisk karakter og også ens på tværs af medlemsstaterne. Ifølge Kommissionen er det derfor nødvendigt med handling i form af en fælles EU-ramme for dekarboniseringen af bygningsmassen i EU, da det vil give sikkerhed og forudsigelighed for alle aktører på tværs af forsyningskæderne i bygningssektoren i EU, samtidig med at kravene foreslås at være fleksible og kunne tilpasses nationale forhold.

Rammevilkår på EU-niveau vil ifølge Kommissionen stimulere og understøtte bygningsrenoveringer i EU, herunder i medlemsstater, der som udgangspunkt har lavere

ambitionsniveauer. Dette skyldes bl.a. at stærke regulatoriske signaler vil give sikkerhed for investorer og dermed fremme investeringer m.v. i bygningsrenoveringer. Kombineret med fælles standarder, teknologi og adgang til information vil det også sikre, at bygningssektoren reducerer sine drivhusgasemissioner på den mest omkostningseffektive måde, f.eks. gennem stordriftsfordele. Bygninger flytter ikke på tværs af grænser, men bygningsrelateret finansiering samt de teknologier og løsninger, der er installeret heri, gør. En fælleseuropæisk tilgang vil derfor ifølge Kommissionen samlet set give en *merværdi* i forhold til, hvis medlemsstaterne fastsætter regulering hver for sig.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at forslaget og ændringerne i det eksisterende direktiv er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil få betydning for en række eksisterende love og bekendtgørelser. Nedenfor er oplistet de love og bekendtgørelser, som vurderes omfattet af forslaget:

- Bekendtgørelse nr. 1923 af 8. oktober 2021 af lov om fremme af energibesparelser i bygninger
- Bekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016 af byggelov med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 1651 af 18. november 2020 om energimærkning af bygninger
- Bekendtgørelse nr. 939 af 19. maj 2021 om Håndbog for Energikonsulenter (HB2021)
- Bekendtgørelse nr. 262 af 15. marts 2013 om anvendelse af administrative bødeforelæg ved overtrædelse af lov om fremme af energibesparelser i bygninger eller regler udstedt i medfør heraf
- Bekendtgørelse nr. 60 af 27. januar 2011 om gebyrer og honorarer for ydelser efter lov om fremme af energibesparelser i bygninger
- Bekendtgørelse nr. 1018 af 22. oktober 2008 om offentliggørelse af energimærkninger af bygninger og eftersynsrapporter om kedel- og varmeanlæg m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1399 af 12. december 2019 om bygningsreglement 2018 med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 181 af 5. marts 2020 om forberedelse til og etablering af ladestandere i forbindelse med bygninger
- Cirkulære nr. 9909 af 9. december 2020 om energieffektivisering i statens institutioner

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne medføre behov for at ændre i en række love og bekendtgørelse, jf. ovenfor under punkt 6, ligesom der kan være behov for at udstede nye bekendtgørelser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget indeholder en række krav og forpligtelser, der kan have væsentlige økonomiske konsekvenser for stat, erhverv og husholdninger. Omkostningernes omfang vil afhænge af, hvordan det endelige direktiv udformes, den konkrete implementering, samt i hvilket omfang der allerede i dag eksisterer lignende initiativer i Danmark.

Nedenfor angives en række estimater. Disse estimater er forbundet med stor usikkerhed og viser alene investeringsbehovet i perioden 2025-2033. Estimaterne tager udgangspunkt i Kommissionens forslag af 15. december 2021 samt ændringen af bygningsdirektivet som følge af REPowerEU af 22. maj 2022. Det bemærkes dog, at forhandlingerne i Rådet bevæger sig i en retning med mere fleksibilitet, fokus på omkostningseffektivitet, længere indkøringsperiode m.v., og såfremt dette afspejles i Rådets samlede position, så må de økonomiske konsekvenser alt andet lige forventes at være væsentligt mindre end nedenfor anført.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget estimeres at medføre statsfinansielle konsekvenser i spændet 10,8-28 mia. kr. i perioden 2025-2033 som følge af fastsættelse af nye støtteordninger, renovering af den offentlige bygningsmasse, opsætning af solceller samt øget tilsyn og kontrol. Estimatet er forbundet med meget stor usikkerhed.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget estimeres at medføre samfundsøkonomiske konsekvenser i spændet 23,3-83,6 mia. kr. i perioden 2025-2033. Estimatet er forbundet med meget høj usikkerhed og vurderes at kunne reduceres væsentligt til ca. en femtedel på baggrund af det aktuelle kompromisforslag fra formandskabet. Forslaget vil primært medføre omkostninger for bygningsejere, og særligt for ejere af bygninger med dårlig energimæssig tilstand. Konsekvenserne for bl.a. bygningsejere vil afhænge af, hvordan evt. støtteordninger el.lign. udformes. Forslaget kan dog på sigt potentielt også medføre omkostningsreduktioner for bygningsejere, da mere energieffektive bygninger og bygninger forsynet med vedvarende energi vil medføre lavere energiregninger, såfremt renoveringerne er rentable.

Forslaget indeholder også initiativer, som vil gøre det nemmere at tilrettelægge omkostningseffektive renoveringsforløb, som i sig selv vil medføre besparelser på energiregningerne, ligesom forslaget vil have positive effekter på forsyningssikkerheden, indeklima og sundhed.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Dansk erhvervsliv har en styrkeposition inden for energieffektivisering, hvorfor øgede krav på EU-niveau kan medføre øget efterspørgsel på danske energieffektiviseringsteknologier og løsninger. Dertil kommer, at forslaget indeholder initiativer, som vil gøre det nemmere at tilrettelægge omkostningseffektive renoveringsforløb. Disse positive effekter er dog svære at opgøre.

Forslaget kan dog også få negative konsekvenser for erhvervslivet samt medføre nye administrative byrder pga. nye krav til bl.a. energimærkning af bygninger, klimakrav til bygningers livscyklus m.v. Disse negative erhvervsøkonomiske konsekvenser estimeres at ligge i spændet 26,3-54,2 mia. kr. i perioden 2025-2033, som følge af renoveringer, opsætning af solceller etc. Estimatet er forbundet med meget høj usikkerhed.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes at kunne få positive konsekvenser for klimaet og miljøet, da forslaget bidrager til opfyldelse af Parisaftalens målsætninger, EU's klimamål og FN's verdensmål. Dertil kommer, at forslaget forventes at få afledte positive konsekvenser for forsyningssikkerheden, beskæftigelsen, indeklima og sundhed.

8. Høring

Kommissionens forslag er den 15. december 2021 sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 7. januar 2022.

Der er modtaget høringssvar fra Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BAT-kartellet), BL – Danmarks Almene Boliger, Danske Arkitektvirksomheder, Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Metal, Danske Regioner, Drivkraft Danmark, EjendomDanmark, FinansDanmark, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Intelligent Energi, Kommunernes Landsforening, Rambøll, Rockwool, Rådet for Grøn Omstilling, Synergi, TEKNIQ, Velux og Historiske Huse.

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BAT) tilslutter sig høringssvaret fra Rådet for Grøn Omstilling, jf. nedenfor. BAT byder forslaget velkommen, men pointerer også en række mangler. BAT mener, at forslaget mangler fokus på indeklima og foreslår, at der indføres nationale minimumskrav til kvaliteten af indeklimaet ved både nybyggeri og den eksisterende bygningsmasse. BAT sætter endvidere spørgsmålstejn ved den foreslåede definition af nulemissionsbyggeri og foreslår, at der i stedet sættes krav til, at bygningernes resterende energiforbrug generes af VE, uden at disse krav har indvirkning på målet om nulemissionsbygninger gennem en 'EE først'-tilgang. BAT vurderer hertil, at også beregningen af bygningers VE-produktion på netto-årsbasis er uhensigtsmæssig grundet bl.a. årstidsbaserede svingninger i VE-produktion og energiforbrug. BAT foreslår, at det bør overvejes, om bygninger bør kunne tælle den VE-produktion med, som den selv forbruger i samme stund, som produktionen foregår. BAT støtter op om de foreslåede minimumskrav til bygninger (MEPS), men finder det beklageligt, at den resterende bygningsmasse (ud over energimærke G og F). BAT sætter spørgsmålstejn ved Kommissionens valg om at gøre store dele af energimærkerne valgfrie, da de også åbner op for mulighederne for at sænke ambitionsniveauet for energimærkerne. BAT støtter derudover op om fokus på ladeinfrastrukturen til el- og plugin-biler. Hertil mener BAT, at renovering mhp. EE bør foretages på baggrund af uvildig rådgivning, og at effekterne skal være dokumenterbare. BAT mener afslutningsvis, at 2027 revisionen bør fremrykkes til fx 2025 til at vurdere, om tiltagene også er tilstrækkelige til at nå 2030-målsætningen.

BL – Danmarks Almene Boliger (BL) finder det overordnet set positivt med ensartet data for energimærker på tværs af landene i EU. BL mener, at det bør undersøges, om der kan udvikles energimærker, der i højere grad baseres på faktisk forbrug frem for beregnet forbrug. BL finder forslaget om MEPS bekymrende, da de ikke bør undergrave eksisterende nationale krav og forpligtelser. Når den foreslåede harmoniserede skala for energimærker træder i kraft fra 2025, finder BL det tvivlsomt og uhensigtsmæssigt, om de 15 pct. mindst energieffektive bygninger svarende til energimærke G skal udfases, hvis de ikke kan nå at løftes til energimærke F allerede i 2027. BL opfordrer til, at nye minimumskrav til energieffektivitet stilles til bygninger, som, baseret på det nuværende system for energimærker, har lavest energieffektivitet. Endelig finder BL det afgørende, at de lovgivningsmæssige tiltag i Fit for 55 er proportionale og balancerer sociale hensyn, hvorfor renoveringer skal ske ud fra et totaløkonomisk princip med fokus på reel værdi for borgerne. BL er bekymrede for, at den samlede mængde af regulering i lovpakken overstiger, hvad der er nødvendigt for at nå klimamålene, samt at der kan opstå et uhensigtsmæssigt samspil mellem de forskellige reguleringssystemer i Fit for 55-pakken.

Danske Arkitektvirksomheder (DAC) tilslutter sig Rådet for Grøn Omstillings hørings-svar, jf. nedenfor.

Dansk Energi (DE) hilser Kommissionens forslag velkommen. DE roser den foreslåede mulighed for at fjerne finansielle incitamenter til anvendelse af fossile brændsler i opvarmning af bygninger, fx gaskedler. DE minder om, at øget energieffektivisering ikke alene kan løse klimaudfordringen. DE anbefaler, at bygninger i højere grad skal understøttes i deres fleksibilitet gennem automatik og tillade tovejskommunikation samt i deres evne som lagringsenheder i energisystemet. DE hilser begrebet om nulemissionsbygninger velkommen, men finder det bekymrende, at definitionen ikke tager nok højde for de socioøkonomiske aspekter, idet lokale VE-løsninger på matriklen vil gøre den grønne omstilling unødigt dyr frem for mere effektive løsninger som offshore vindmølleparker eller solcelleparker. Endelig hilser DE forslaget om at sænke grænseværdien for inspektioner af automatiserings- og kontrolsystemer for bygninger med et effektivt output på 70 kW og over fra 2029 for velkommen. DE finder det dog bekymrende, at Kommissionen sætter implementeringsdatoen for sent og mener, at det bør indføres endnu tidligere, fx i 2024.

Dansk Fjernvarme (DFj) finder oveordnet set forslaget positivt og tilslutter sig forslagets intentioner. DFj påpeger dog det systematiske problem i både det eksisterende og foreslåede bygningsdirektiv, at bygninger betragtes som isolerede "øer" uden samspil med den tilsluttede energiforsyning. DFj påpeger ligeledes det store problem i, at forslaget lægger op til yderligere krav og målsætninger, når der samtidig sættes strengere krav i EE-direktivet og VE-direktivet. Eksempelvis mener DFj, at bygningsdirektivet bør overlade definitionen af "effektiv fjernvarme" til EE-direktivet, herunder hvordan den skal udvikles frem mod 2050, samt lade VE-direktivet regulere dens VE-andel. DFj mener, at bygningers energieffektivitet (energibehov) bør adskilles fra

energiproduktionen og i stedet bør de lades regulere hver for sig. Ifølge DFj vil dette sikre, at alle bygninger bliver energieffektive efter de samme krav, mens forbrugerne får mulighed for at vælge mellem opvarmningsformer og energiproduktionsanlæg, der giver bedst mening samfundsmæssigt og systemmæssigt i det konkrete område.

Dansk Industri (DI) mener, at begrebet "nulemissionsbygninger" bør gøres mere fleksibelt for at sikre en omkostningseffektiv grøn omstilling, hvorved løsningerne kan tilpasses til de forskellige energisystemer i medlemslandene, som fx det grønne, integrerede danske energisystem. DI ser det dertil som positivt, at effektiv fjernvarme tælles med som grøn energiforsyning i forslaget, men understreger vigtigheden af, at primærenergifaktorerne for fjernvarmesystemerne reelt kan tilpasses på en fleksibel måde, da alternativet er, at det bliver uforholdsmæssigt vanskeligt for fjernvarmekunder at opfylde kriterier for bruttoenergiforbrug i nulemissionsbygninger. DI støtter forslagets kriterier for minimumskrav til energieffektivitet i nye bygninger og ved større renoveringer af eksisterende bygninger. DI finder det positivt, at forslaget lægger op til krav om vurdering af nye bygningers CO₂-aftryk på basis af livscyklusvurderinger, men ser dog gerne, at forslaget foldes mere ud ift. videreudvikling af fælles metoder og standarder. DI foreslår, ifm. flere af forslagets initiativer, der kræver vurderinger af "qualified and certified experts", at bygningsejere med et certificeret energiledelsessystem får mulighed for med egne eksperter at udarbejde analyser og rapportere resultater. Hertil mener DI, at renoveringspas af bygninger bør sam tænkes med energimærkning af bygninger for at minimere mindre bygningsejeres udgifter til konsulenttydelser. DI støtter ambitionen om en gradvis udfasning af olie- og gasfyr til opvarmning af bygninger, men mener at der bør tages højde for de industrivirksomheder, som ikke umiddelbart kan konvertere til varmepumper el. lign. som følge af, at de i dag anvender fossile kedler. Endelig støtter DI forslaget om skærpede krav til etablering af ladestandere ved etablering af nye parkeringspladser ved større bygninger, men udrulning af ladestandere på fx eksisterende parkeringspladser bør kunne foregå på markedsvilkår.

Dansk Metal (DM) bakker overordnet op om den foreslåede revision af bygningsdirektivet. DM mener, at det er vigtigt at sikre et højt ambitionsniveau for Fit for 55-pakken, herunder bygningsdirektivet. Danmark bør ifølge DM arbejde for høje standarder for bygningers energimæssige ydeevne på tværs af Europa, idet der i Danmark kan være et eksportpotentiale for de omkring 8000 virksomheder, der er en del af forsyningskæderne for grønne teknologier og varer. Dette vil ifølge DM bidrage til grønne arbejdspladser i Danmark, herunder til de mange medlemmer af DM i industriens grønne virksomheder. DM mener, at der kan være et yderligere potentiale i forslaget til minimumsstandarderne (MEPS). DM foreslår, at et højere mål kunne være at sigte mod energimærke D frem for E i 2030 eller 2033. Alternativt kan man fastholde de nuværende grænser og tilføje et mål om energimærkning D for alle bygninger i 2035. Endelig finder DM det nødvendigt, at bygningsdirektivet skal finde løsninger for de negative konsekvenser som nogle europæere oplever som følge af den grønne omstilling, herunder industriansatte i de energifattige områder af Europa. DM

lægger afgørende vægt på, at bygningsdirektivet skal berøre problemet med energifattigdom. For DM bør der være et særligt fokus på at sikre energifattige europæeres finansielle muligheder for at energirenovere deres boliger, for derved ikke at risikere øget modstand mod den grønne omstilling. Som eksempel mener DM, at der som del af den samlede Fit for 55-pakke tilskyndes til bedre muligheder for adgang til tilskud til at energirenovere energifattige europæeres boliger for både at mindske CO₂-udledninger og samtidig mindske problemerne ved energifattigdom.

Danske Regioner er enige i det overordnede formål med forslaget og anerkender, at energiforbruget i bygninger er en central del af den samlede indsats for at reducere CO₂-udledningen. Dertil er Danske Regioner enige i, at det offentlige skal gå foran i klimaindsatsen. Samtidig er det Danske Regioners vurdering, at særligt de foreslåede minimumsstandarder til eksisterende bygninger stiller store krav til regionernes bygningsmasse inden for en meget kort tidshorisont. Danske Regioner vurderer, at forslaget kan medføre betydelige merudgifter til renoveringen af den eksisterende bygningsmasse, da der er tale om en væsentlig skærpelse af eksisterende krav. Danske Regioner vurderer, at det kan få stor økonomisk betydning for regionerne, da regionernes eksisterende bygninger ofte har en meget lav energiklasse i henhold til energimærkeordningen. For Danske Regioner er det ligeledes vigtigt, at renovering af bygningsmassen sker ud fra en betragtning om, hvor der fås mest klima og miljø for pengene med øje for den generelle sygehusplanlægning. Danske Regioner vurderer, at kravene til renovering af den eksisterende bygningsmasse inden 2027 ikke er realistiske inden for rammerne af det nuværende anlægsloft.

Drivkraft Danmark støtter overordnet målene med Fit for 55-pakken og EU's målsætninger om at accelerere omstillingen frem mod klimaneutralitet i 2050, herunder den overordnede revision af EPBD og dets fokus på bygningers energieffektivitet som et hurtigt middel til at nå CO₂-reduktioner. Samtidig understreger Drivkraft Danmark vigtigheden af, at der opsættes teknologineutrale krav til, hvordan mål for energieffektivitet og CO₂-reduktioner nås. I direktivet foreslås det, at medlemsstaterne fra 2027 ikke længere må give tilskud til kedler fyret med fossile brændsler. Drivkraft Danmark mener i den forbindelse, at det skal sikres, at forslaget ikke bliver et forbud mod en bestemt teknologi som kedlen, men mod de fossile brændsler. Drivkraft Danmark støtter derfor en tilgang med fokus på brændslet frem for teknologien som der fx gennem et CO₂-fortrængningskrav giver mulighed for at fremme udviklingen og anvendelsen af bl.a. grønne brændsler og gasser.

EjendomDanmark støtter op om direktivets højere og mere konkrete ambitioner. EjendomDanmark hilser det som udgangspunkt velkommen, at direktivet udvides til også at omfatte den eksisterende bygningsmasse. EjendomDanmark mener, at det er vigtigt med bedre muligheder for finansiering og øget reduktion af barrierer for grønne investeringer samtidig med, at man har øje for de administrative og økonomiske byrder. EjendomDanmark mener dertil, at der er et manglende fokus på bygningers bredere betydning for den grønne omstilling. Når ladeinfrastruktur er inklu-

dereret som element i direktivet, mener EjendomDanmark, at der også bør inkluderes muligheder for at fremme bygningsinvesteringer, der understøtter fx øget affaldssortering eller klimatilpasning. EjendomDanmark støtter dertil, at der skabes bedre og mere direkte adgang til bygnings- og forbrugsdata. Endelig mener EjendomDanmark, at direktivet skal understøtte de mest effektive investeringer i energiforbedringer ved at gøre det til et selvstændigt mål i direktivets præambel.

FinansDanmark anfører, at energieffektivisering af bygningsmassen spiller en vigtig rolle i at fremme den grønne omstilling og dekarboniseringen i EU og Danmark. FinansDanmark anfører endvidere, at der er behov for at fremme energiforbedringer af eksisterende boliger og sikre, at nye boliger er tilstrækkeligt energieffektive, hvorfor FinansDanmark generelt støtter tiltag, der bidrager til at opnå omkostningseffektive energieffektiviseringer samt nedbringelse af udledningen fra bygninger. Ifølge FinansDanmark er forslaget til minimumsstandarder for den energimæssige ydeevne et meget vidtrækkende forslag, som potentielt kan få betydelige økonomiske konsekvenser for mange danske boligejere, og der er ifølge FinansDanmark en forbindelse til den finansielle lovgivning, der f.eks. stiller krav den økonomiske formåen af låntagere. Ifølge FinansDanmark kan forslaget medføre renoveringssomkostninger for op mod 30 pct. af boligerne i Danmark, og det må forventes samlet set at løbe op i milliardbeløb, der risikerer at blive pålagt boligejere. Ifølge FinansDanmark vil der også være tale om energirenoveringer i beløbsstørrelser, som ikke står mål med værdien af boligen, og det må ifølge FinansDanmark antages, at boliger kan blive usælgelige, ejendomme kan blive overbelånt og boligejere insolvente som følge af forslaget. Ifølge FinansDanmark vil dette særligt ramme i områder, hvor der er en stor andel af boliger med et lavt energimærke, og hvor renoveringer ikke automatisk modsvares af prisstigninger. FinansDanmark anfører, at konsekvenserne vil kunne mærkes, senest fra forslaget er vedtaget, og ikke først når kravet er gjort gældende i 2030 eller 2033, da det vil afspejle sig i prisdannelsen, ejendomsvurderinger mv. Derved kan forslaget få øjeblikkelig og betydelig økonomisk konsekvens for boligejere med de pågældende energimærker (F og G). Dette skal sammenholdes med, at boligfinansiering typisk sker med lange løbetider, hvorved en effekt på prisen såvel som et lovkrav om ikke-økonomisk rentable renoveringer kan have en effekt på boligejerens gælds niveau og i værste fald medføre insolvens. FinansDanmark opfordrer endvidere til, at der sikres overensstemmelse med og tænkes i sammenhænge mellem bygningsdirektivet og EU-Taksonomiens kriterier for "grønne" renoveringer af ejendomme.

Forbrugerrådet Tænk tilslutter sig Rådet for Grøn Omstillings høringssvar, jf. nedenfor. Dertil støtter Forbrugerrådet Tænk generelt set op om forslaget. Forbrugerrådet Tænk påpeger behovet for at udbygge kravene til indsats for støtte og vejledning til forbrugerne, idet "Bedre og mere vejledning" samt "Energitilskud" kommer ind som nr. et og to til, hvordan forbrugerne synes regeringen bør motivere eller påvirke dem til at nå målene med energisparetiltagene. Forbrugerrådet Tænk foreslår herudover en udvidelse af "one-stop-shops" artikler i forslaget til at være mere omfattende i form af bedre finansiering, grænseoverskridende deling af bedste praksis samt tættere

opfølgning fra Kommissionen på udviklingen af disse i medlemsstaterne. Forbruger-rådet Tænk støtter forslaget fokus på opgradering af den ringeste del af beboelsesmassen først, hvormed problemet med energifattigdom løses på sigt.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) finder det centralt, at der sikres en ensartet brug af termer til at beskrive identiske begreber på tværs af EU-initiativerne som forudsætning for let tilgængelige data, digitalisering og undgåelse af fortolkningstvivil. Derudover mener FRI, at begrebet "Zero-Emission-Building" har flere mangler: For det første omhandler definitionen alene forbrug af energi til bygningens drift. Hvis dette er hensigten, mener FRI en mere retvisende benævnelse bør være "Zero-Energy Building". For det andet bør en nulemissionsbygning, for at være retvisende, omfatte klimaafttryk, som dækker hele bygningens levetid fra "vugge til grav". For det tredje vil en bygning aldrig blive 100 pct. klimaneutral, hvorfor en mere retvisende benævnelse iflg. FRI vil være en "Neutral-Emission Building". Derudover mener FRI, at forsyning af energi til bygninger bør reguleres i EE- og VE-direktiverne og ikke i Bygningsdirektivet, men såfremt det gør, bør alle typer af VE-kilder ligestilles, mens direktivet ligeledes skal være teknologineutralt. FRI mener, at tidskravet til implementering af LCA/GWP for bygninger bliver overhalet af EU-taksonomien, da der allerede fra årsskiftet er et krav om, at virksomheder omfattet af taksonomien skal udregne deres bygningers klimaafttryk. FRI mener derfor, at bygningsdirektivets ambitionsniveau som minimum bør følge EU-taksonomien. FRI foreslår, at Kommissionen bør præsentere en implementeringsplan senest to år før datoen for kravet om LCA-beregninger træder i kraft i direktivet. I planen bør Kommissionen bemyndiges til at fastlægge et ambitionsniveau på forskellige implementeringstrin for beregningen af LCA.

Intelligent Energi hilser direktivforslaget velkommen og er enige i behovet for at forbedre Europas bygningsmasses energimæssige ydeevne og evne til at spille sammen med energisystemet. Intelligent Energi støtter de elementer, der sigter mod at fjerne støtte til og styrke muligheden for konvertering fra fossil til grøn opvarmning, men ser behov for præcisering, idet direktivet fremsætter, at krav til fossil opvarmning eller fossile brændsler ikke må være en "unjustifiable market barrier". Intelligent Energi mener, at denne formulering efterlader et meget stort rum for fortolkning og bør præciseres. Intelligent Energi hilser tillige en styrket forberedelse af bygninger til opladning af elbiler (grænse fra 10 til 3 parkeringspladser) velkommen, men finder det økonomisk mere fornuftigt at fjerne grænsen helt frem for at tilpasse forholdene til efter byggeret står klar. Intelligent Energi støtter inklusionen af den nye artikel 14 om datatilgængelighed for ejere, lejere og tredjepartsaktører, der i den danske kontekst kan afhjælpe nuværende barrierer ift. fx vand og varmedata. Intelligent Energi roser Kommissionen for at kræve, at tærsklen for automatiserings- og kontrolsystemer i bygninger sænkes til en effektiv nominel effekt på 70 kW og derofter – frem for de nuværende 290 kW. Intelligent Energi opfordrer til, at Kommissionen fremrykker implementeringsdatoen til 2024 frem for 2029 samt eksplicit sikrer, at styresystemerne sætter bygninger i stand til at reagere på komplekse prissignaler fra infrastrukt-

tur og energimarked. Ifølge Intelligent Energi skal dette sikre, at bygninger, der nybygges eller renoveres, får et klart incitament til, at bygningen kan favne de muligheder, som fremtidens energisystem vil give bygningsejere- og driftsherrer, da efterinstallation er væsentligt dyrere og til dels umuligt. Dertil er Intelligent Energi positive over for direktivets fokus på "nul-emissionsbygninger", men mener, at definitionen er bekymrende, fordi den lægger op til at kræve lokalt placerede VE-anlæg, frem for hvor det er samfundsøkonomisk mest bæredygtigt.

Kommunernes Landsforening (KL) mener, at der for at sikre en smidig implementering af bygningsdirektivet er behov for udvikling af energimærkningsordningen. Her mener KL, at der skal være bedre mulighed for aktiv anvendelse af energimærkerne ved at offentlige/større bygningsejere får mulighed for at vælge, hvorvidt energimærkningen skal udføres af en intern eller ekstern ekspert. KL foreslår her at følge Norges model, hvor der *ikke* er krav om uafhængige eksperter, men blot at vedkommende er *kvalificeret*. Dertil ønsker KL, at energimærker gøres digitale for at skabe bedre overblik over bygningsmassen. Herudover mener KL, at der skal sikres finansiering til den kommunale indsats for at efterleve de højere krav for energiprformance i nye og eksisterende bygninger, herunder dækning af udgifter til de faktiske renoveringer, administrativ håndtering af det stigende antal projekter ift. budgettering og kontraktstyring samt stigende og mere kompleks sagsbehandling af byggesager. Herudover bakker KL op om forslaget om dataudveksling relateret til bygningers energiforbrug og anbefaler, at KL inddrages i processen om dataudveksling i videst muligt omfang. Ifm. skærpelsen af kravet for, hvornår der skal opsættes eller forbedres ladestandere, mener KL, at der er brug for værktøjer, der giver kommunerne mulighed for at tilpasse lokalplanerne med mulighed for lokale skøn og beslutninger om placering af ladestandere, så ladeinfrastrukturen bliver både økonomisk og klimamæssigt hensigtsmæssig.

Rambøll finder det positivt, at bygningsdirektivet henviser til EE- og VE-direktiverne, hvormed det understreges, at bygninger generelt ikke betragtes alene, men som del af lokale fællesskaber og byer, hvor bygninger kan forsynes med varme/køling fra lokale netværk. Rambøll understreger dog, at direktivet skal fokusere på den omkostningsmæssigt mest effektive løsning set i lyset af omkostningerne fra CO₂-emissioner samt de fluktuerende energipriser. Rambøll finder det uhensigtsmæssigt i dag, at der er en præference for on-site produktion af varme eller kombineret varme/køling som ofte er mindre kosteffektivt end løsninger i større skala. Eksempelvis medfører denne uhensigtsmæssighed ifølge Rambøll, at varmepumper installeres i enkelte bygninger, biomassefyr i enkelte bygninger samt solceller til opvarmning installeres on-site, selvom det ville være mere effektivt at gøre på et højere forsyningsniveau. Rambøll finder det dertil positivt, at direktivet har kosteffektivitet som en prioritet, men det kan dog misforstås sådan, at nogle medlemslande fokuserer mere på kriterier for nulenergi og kræver meget dyre og ineffektive løsninger. Ifølge Rambøll bør direktivet understrege, at det vigtigste kriterie er kosteffektivitet, der yderligere bør understøttes af to sekundære målsætninger i form af *nulemission* samt *resiliens*. Rambøll

finder dertil, at direktivet bør inkludere kriterier for temperaturer i bygninger, fordi effektiviteten af varmepumper afhænger af den nødvendige forsyning af temperaturer i bygningen.

ROCKWOOL mener, at bygningsdirektivets fokus skal fastholdes på at reducere bygningers energibehov, idet bygninger med lavt energibehov bidrager til at løse udfordringen med peak-load demand i energisystemet og er med til at sikre tilstrækkelig kapacitet af grøn energi til andre sektorer. ROCKWOOL mener, at hovedfokus i de enkelte direktiver skal sikres for at opnå den optimale effekt for Fit for 55-pakken, og her er bygningsdirektivet den eneste lovgivning, der regulerer bygningers energibehov. ROCKWOOL fremsætter særligt to områder, hvor Danmark bør arbejde for ændringer. For det første mener ROCKWOOL, at den termiske kvalitet af klimaskærmen bliver nedprioriteret i forslaget, der primært har fokus på dekarbonisering af varmeforsyningen. ROCKWOOL mener, at bygningsdirektivet bør prioritere, at bygninger har en optimeret klimaskærm uafhængigt af den aktuelle energiforsyning, da det er afgørende for at sikre et godt indeklima samt lave energiomkostninger. Dertil mener ROCKWOOL, at de foreslåede krav til minimumsstandards til bygninger er for uambitiøse, idet det i Kommissionens 'impact assessment' fremgår, at det foreslåede moderate ambitionsniveau er utilstrækkeligt til at sikre, at bygninger leverer det nødvendige bidrag til EU's 2030 målsætning. ROCKWOOL mener, at Kommissionen skal fremsætte en plan for, hvornår alle bygninger skal renoveres til nulemissionsbygninger. ROCKWOOL finder det beklageligt, at Kommissionen er gået på kompromis med ambitionsniveauet for renovering, da en ambitiøs renoveringsindsats vil afhjælpe effekten af stigende energipriser og social ubalance.

Rådet for Grøn Omstilling (RGO) fremsætter, at der overordnet set er behov for en stærkere regulering af bygningsområdet for at sikre, at målet om klimaneutralitet i 2050 kan realiseres. RGO mener, at reguleringen skal styrkes for den indlejrede klimapåvirkning fra byggematerialer, opførelse, renovering og nedrivning af bygninger. RGO mener yderligere, at energieffektiviseringen af den eksisterende bygningsmasse skal accelereres, således minimumsstandards også skal gælde for øvrige bygninger, ud over til de foreslåede energimærker G og F, hvormed energiforbrug og CO₂-udledninger nedbringes hurtigere og flere bygninger omfattes end foreslået. Derudover foreslår RGO, at den foreslåede harmonisering af energimærkningsskalaen skal defineres på en anden måde, således at det undgås, at allerede energimærkede bygninger omplaceres med tekniske komplikationer samt forvirring til følge. Herudover støtter RGO intentionen i forslaget om, at driftsenergiforbruget for både nye og eksisterende bygninger skal være klimaneutralt, men RGO påpeger en række u hensigtsmæssigheder. RGO finder, at begrebet "nul-emission" ikke kan bruges, hvis indlejret CO₂ ved opførelse og renoveringer udelades fra definitionen; at "nul-emission" også skal inddrage det samlede energisystem og ikke kun den enkelte bygning; at VE-produktion på eller ved bygningen eller fra VE-fællesskaber forvrider VE-udbygningen; og endelig at kravet om, at eksisterende bygninger skal leve op til samme krav om energiforbrug som nye bygninger i 2050 vil blive uforholdsmæssigt dyrt at efterkomme som følge af meget omfattende efterisoleringer. RGO foreslår

derfor, at kravene til eksisterende bygningers energiforbrug i 2050 skal differentieres, samt at alle former for VE-forsyning skal ligestilles, herunder at krav til VE-forsyning defineres ud fra den samlede energiforsyning til bygninger. RGO mener dertil, at kravene til tekniske bygningsinstallationer bør skærpes sådan, at styring af energiforbrug sker efter bygningens og brugernes behov samt efter energipriser eller andre parametre. RGO bemærker, at der med forslagets artikel 11 gives mulighed for at fastsætte særlige krav til de tekniske bygningsinstallationer, hvormed det muliggøres at forbyde visse typer af fossile brændsler. RGO opfordrer regeringen til at overveje at indføre forbud mod anvendelse af fossile brændsler, fx olie fra 2025 og naturgas fra 2030 samt forbud mod anvendelse af biomasse til opvarmning.

SYNERGI mener, at bygningsdirektivet fortsat skal være den drivende lovgivning til at øge energieffektiviteten i bygninger som bidrag til et sundt indeklima og til at afhjælpe energifattigdom. SYNERGI understreger, at der skal fokuseres på at sikre høje benchmarkværdier med fokus på sænkning af bygningers energibehov uafhængigt af energiforsyningen. Dertil mener SYNERGI, at de foreslåede minimumsstandards til bygninger skal være mere ambitiøse. SYNERGI mener, at der bør udarbejdes en plan for, hvordan alle øvrige bygninger ud over bygninger energimærket F og G bliver nulemissionsbygninger i 2050. Dertil mener SYNERGI, at definitionen af nulemissionsbygninger og gennemgribende renoveringer skal målrettes øget energieffektivitet og opdeles i nybyg og renovering, således særligt definitionen for nulemissionsbygninger styrkes. SYNERGI støtter de nationale planer for bygningsrenoveringer og mener, at disse skal vise vejen mod 2050-målsætningen om klimaneutralitet. Endelig finder SYNERGI, at der bør sættes øget fokus på smarte digitale bygninger via tekniske bygningssystemer, Smart Readiness Indicators (SRI) samt adgang til bygningsdata.

TEKNIQ påpeger, at selvom biomasse defineres som "renewable" iht. VE-direktivet, kan det generelt ikke defineres som "on-site renewable". TEKNIQ anfører, at hvis biomasse defineres som "on-site renewable", åbner man i præambelens s. 25 (20) for on-site CO₂-udledning fra afbrænding af biomasse og dermed bryder man med præambelens s. 14 (d). TEKNIQ mener, at brugen af biomasse til boligopvarmning er uhensigtsmæssig, at biomasseafbrænding bør udfases, og at omtalen af biomasse bør slettes fra præambelens s. 25 (20). TEKNIQ foreslår til art. 3, stk. 4, at Danmark skal arbejde for, at Kommissionen i sin vurdering skal påse implementeringen af den planlagte lovgivning, som beskrevet i tidligere indsendte "national building renovations plans". TEKNIQ foreslår, at Danmark skal arbejde for, at artikel 7, stk. 2, litra (a) ændres, så kravet om beregning af bygningernes livscyklus GWP gælder for nye bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige myndigheder fra 2027. TEKNIQ mener ikke, at betegnelsen "unjustifiable market barrier" i art. 11 bidrager til klarhed og præcision om udfasning af brug af fossil opvarmning eller fossile brændsler. TEKNIQ anbefaler, at Danmark arbejder for en præcisering af hvilke eventuelle begrænsninger, der nationalt kan opstilles. TEKNIQ anbefaler til art. 12, stk. 4, at Danmark arbejder for, at kravet om pre-cabling til ladestandere indføres for alle nye beboelsesbygninger og beboelsesbygninger, der gennemgår en større renovering, og som har minimum 1 parkeringsplads. TEKNIQ foreslår dertil at stk. 5 udgår, da etableringen

af en velfungerende ladeinfrastruktur er afgørende for elektrificeringen af transporten, uanset hvor en bygning er beliggende. TEKNIQ foreslår, at Danmark arbejder for, at direktivet stiller krav om, at medlemsstaterne sikrer, at data som minimum stilles til rådighed i timeopløste værdier og med en forsinkelse på maksimalt 24 timer, og at data fra intelligente forbrugsmålere for el, vand, varme og gas også omfattes af kravet. Endelig foreslår TEKNIQ til art. 20, stk. 6, at Danmark arbejder for at stille krav til at landene, såfremt de ønsker at anvende alternative foranstaltninger, udarbejder en analyse, der afdækker potentialet for effektiviseringer som følge af artikel 6, og at de alternative foranstaltninger som minimum skal indfri dette potentiale.

VELUX påpeger, at definitionen af nulemissionsbygninger er ret snæver og omfatter ikke indlejret CO₂, hvorfor VELUX foretrækker IEAs definition. VELUX opfordrer til en udvidelse af definitionen af gennemgribende renovering til også at tage højde for fordelene ved energieffektivitet. VELUX mener, at tidshorisonterne i art. 4 og 6 om beregning af omkostningsoptimale niveauer og beregning af bygningers energimæssige ydeevne er for lange, givet investeringer i renovering af bygninger sker nu og de næste år vil blive afgørende. VELUX finder det dog glædeligt, at sundhed indgår i beregningen af nye eksternaliteter. Derudover mener VELUX også, at tidshorisonten for beregning af indlejret CO₂ i art. 7 er uambitiøs og inkluderes meget sent. VELUX hilser dog medtagelsen af indeklima her velkommen, men pointerer at definitionerne for sundt indeklima bør fremgår af art. 2. VELUX støtter op om inklusionen af minimumsstandards for energimæssig ydeevne, men pointerer, at der stadig er behov for at vurdere forslaget. Derudover mener VELUX, at energimærkerne er et vigtigt nøgleværktøj til at fremskyde renoveringshastigheden og til at indsamle flere data. Endeligt støtter VELUX introduktionen af bygningsrenoveringspasset i art. 10.

Historiske Huse er grundlæggende enig i, at den europæiske bygningsmasses belastning af klimaet skal reduceres men mener ikke, at ambitionen om "zero emission" er realistisk fsva. den byggede kulturarv, selvom dette anerkendes for "officially protected buildings", da det vil kompromittere bygningernes bevaringsværdi. Historiske Huse vurderer, at denne undtagelse er for smal, hvis dette oversættes til bygninger beskyttet af Bygningsfredningsloven eller Planloven ved henholdsvis fredning og indskrivning i kommuneplan eller lokalplan. Historiske Huse bemærker, at disse huse ud fra en livscyklus-betragtning ofte vil udgøre en mindre klimabelastning end nybyggeri. Historiske Huse ønsker, at undtagelsen udvides med et pålæg om, at bevaringsværdierne på enhver bygning, som ikke er "officially protected" og opført før 1960, registreres og vurderes af den lokale kommune før eventuel tilladelse kan opnås til energitiltag, der anfægter klimaskærmens bevaringsværdier. Historiske Huse påpeger, at det må forventes, at der er lande i Europa, hvis registrering og beskyttelse af den byggede kulturarv er lavere end Danmarks, som endnu ikke har registreret halvdelen af sine bevaringsværdige bygninger og bygningsmiljøer. Historiske Huse foreslår til sidst, at der stilles krav om, at medlemsstaterne i deres økonomiske støtteordninger skaber incitamenter for isoleringsmetoder, der bevarer mest muligt af det eksisterende materiale, samt fremmer materialer og metoder som nedbringer energiforbruget, og at medlemsstaterne støtter udbredelse af tilgængelig viden om

isoleringsmetoder og -materialer, samt øvrig viden om mulighed for nedbringelse af klimabelastning i byggeriet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er både en gruppe ambitiøse lande, nogle midt imellem og en gruppe lande, som har en række bekymringer ved forslaget. Dette gør sig også gældende for MEPS, hvor en gruppe lande ønsker at øge ambitionsniveauet, og en anden gruppe ønsker større fleksibilitet. Fsva. bestemmelsen fra REPowerEU om solenergi er der udtrykt et ønske om fleksibilitet fra en række lande. Dertil har en gruppe lande, herunder Danmark, udtrykt sig positivt i forhold til mulighederne for at udfase fossil energi i den individuelle opvarmning samt tilkendegivet ønsker om mulighed for indførelse af nationale forbud.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens Vinterpakke velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimainsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. CO₂-reduktioner i forhold til 1990-niveauet samt drive den grønne omstilling i Danmark og i hele EU mod klimaneutralitet i senest 2050.

Regeringen hilser revisionen af bygningsdirektivet velkommen som en delvis udmøntning af Kommissionens strategi for Renoveringsbølgen. Forslaget lægger op til en ambitiøs indsats, hvilket overordnet flugter med regeringens prioriteter. Regeringen finder desuden, at forslaget bør ses i tæt sammenhæng med de øvrige forslag i Fit for 55-pakken, særligt forslaget om revision af energieffektivitetsdirektivet.

Regeringen finder, at der er et stort potentiale for energieffektivitet gennem forbedringer i bygningers klimaskærm, omstillingen til elektriske varmepumper eller fjernvarme og udviklingen af "smarte bygninger". Regeringen vil i den forbindelse bl.a. arbejde for, at der sikres maksimal synergi og sammenhæng mellem energimærkningsordningen, SRI-ordningen, bygningsrenoveringspasset, energimærket, dataindsamling og andre relevante ordninger. Regeringen forholder sig derudover overordnet positiv til, at forslaget lægger op til bedre indsamling og udnyttelse af data, forøget kontrol og eftersyn af tekniske installationer samt indførelse af en national renoveringshandlingsplan.

Det er generelt vigtigt for regeringen, at der tages højde for forskelle i udgangspunktet for medlemsstaterne, og at medlemsstaterne får fleksibilitet i relation til udmøntningen af initiativer m.v. Dette kan fx gøre sig gældende for, hvorvidt der bør etableres støtteordninger samt de øgede krav til installation af ladestandere, som potentielt kan medføre, at antallet af ladestandere vil overstige behovet i mange bygninger.

Regeringen er meget positiv over for, at Kommissionen med forslaget lægger op til at give mulighed for nationalt at fastsætte krav til drivhusgasemissioner eller brændselsform i opvarmningsanlæg, da dette kan understøtte regeringens ønske om at udfase fossile brændsler i den individuelle opvarmning. Dette er en vigtig prioritet for

regeringen, jf. Klimaaftalen for Energi og Industri 2020 (indgået af Regeringen (S), V, DF, RV, SF, Ø, K, LA og Å). Regeringen ser potentiale i, at medlemsstaterne får yderligere fleksibilitet til at udfase fossile brændsler.

Regeringen vil arbejde for at sikre omkostningseffektivitet, således at bygningerne med mest behov for renoveringer bliver prioriteret. Regeringen vil dertil arbejde for, at omkostningerne forbundet med forslaget står mål med gevinsterne, så borgere, stat eller erhvervsliv m.v. ikke pålægges økonomiske eller administrative byrder, som vurderes uproportionelle i forhold til det mål, som ønskes opnået. Det er desuden vigtigt for regeringen, at forslaget leverer reelle effekter, herunder reduktioner i CO₂-udledningen fra bygninger og energieffektivitet. Regeringen vil her arbejde for, at forslaget sikrer en balance mellem det primære formål og de afledte effekter.

Regeringen er positiv over for, at Kommissionen ønsker at sætte større fokus på livscyklusudledninger ved at anse bygningsmassen og byggeriet som "materialebanker", der indeholder værdifulde materialer til brug i fremtiden. Regeringen ser derfor positivt på indførelse af et deklarationskrav til nye bygningers klimapåvirkning for hele bygnings livscyklus - fra "vugge til grav". Regeringen vurderer dog, at det kan være mere ambitiøst og kan suppleres med en grænseværdi for bygningens CO₂e.

Regeringen vil arbejde for, at direktivet får en mere teknologineutral tilgang ved at skabe lige mulighed for at anvende VE leveret fra det kollektive elnet på linje med fx egenproduktion eller VE-fællesskaber. Egenproduktion m.v. er ét muligt værktøj til at øge andelen af VE i nye bygninger og bør ikke være et mål i sig selv, da den danske model om fælles energiforsyning skaber et omkostningseffektivt alternativ.

Regeringen finder desuden, at det er centralt at sikre fleksibilitet omkring graden af solcelleudbygning på bygninger, og at der generelt lægges en generel teknologineutral tilgang til udbygning af VE.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på møde den 23. juni 2022 til orientering. Grund og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. marts 2022.

2. Forslag om ændring af direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas

KOM(2021) 803

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat forslag til revision af det europæiske gasdirektiv. Forslaget er et supplement til Kommissionens samlede "Fit-for-55"-pakke, som har til formål at reducere EU's drivhusgasudledninger med 55 pct. i 2030 ift. 1990-niveauet.

Med revisionen foreslår Kommissionen tiltag, der skal understøtte et europæisk marked for vedvarende og kulstoffattige gasser. Ifølge forslaget skal vedvarende og kulstoffattige gasser gradvist erstatte fossil gas og dermed bidrage til at nå EU's samlede mål om klimaneutralitet i 2050. Der introduceres bl.a. regler, som skal styrke beskyttelsen af sårbare kunder, udvide eksisterende forbrugerrettigheder og fremme forbrugerengagement. Forslaget indeholder regler, som skal understøtte effektiv markedsadgang til transport af vedvarende og kulstoffattige gasser gennem gasinfrastrukturen. Der indgår også forslag om ny og selvstændig regulering af brintinfrastruktur samt regler om, at der skal være en mere integreret systemplanlægning på gasområdet med en 10-årig tidshorisont.

Forslaget forventes at få lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at have samfundsøkonomiske og statsfinansielle omkostninger. Konsekvenserne er ved at blive analyseret nærmere.

Regeringen hilser det overordnede formål med revisionsforslaget velkommen som et vigtigt bidrag til indfrielsen af EU's klimamål. Regeringen vil arbejde for en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, herunder at få etableret et velfungerende marked med særligt fokus på vedvarende gasser.

Forslaget forventes - sammen med forslag om ændring af forordning om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet – sat på dagsordenen for energiråds-mødet den 25. oktober 2022 til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har den 15. december 2021 fremsat et forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om revision af det europæiske gasdirektiv, KOM(2021) 803. Forslaget er fremsat som et supplement til "Fit-for-55-pakken", der skal realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet. Forslaget supplerer forordningsforslaget, KOM(2021) 804, som Europa-Kommissionen har fremsat samtidig.

Forslaget skal understøtte den europæiske klimalov og spiller sammen med Kommissionens forslag om at revidere VE-direktivet og EE-direktivet. Europa-Parlamentet og Rådet forhandler i øjeblikket disse forslag. Forslaget er et væsentligt virkemiddel til at indfri ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser", KOM (2022) 108.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 16. februar 2022.

Forslaget forventes – sammen med forslag om ændring af forordning om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet – sat på dagsordenen for energiråds-mødet den 25. oktober 2022 til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Forslagets primære formål er at fremme anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige gasser og udfasning af naturgas med henblik på at indfri EU's klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050. Kommissionen har fremsat forslaget om en revision af gasmarkedsreglerne som en del af opfølgningen på Kommissionens strategier for hhv. sektorintegration og brint fra juli 2020.

Forslaget indeholder følgende ændringer til det eksisterende direktiv:

Forbrugerrettigheder og forbrugerengagement

Forslaget indeholder regler, der skal styrke beskyttelsen af sårbare kunder og styrke eksisterende forbrugerrettigheder for gasforbrugere samt skabe rammer for øget forbrugerengagement. Medlemsstaterne forpligtes til at sikre, at forbrugere med ønske om at skifte gasleverandør ikke må vente længere end tre uger fra et leverandørskifte er bestilt, til det træder i kraft.

Endvidere lægges der op til, at det fra 2026 højst må tage 24 timer at skifte leverandør. Kommissionen lægger også op til, at der mindst skal være én uafhængig markedsdækkende prisportal, hvor forbrugere på en nem og overskuelig måde kan sammenligne priser og vilkår og gøre brug af deres ret til at skifte leverandør, ligesom at forbrugere skal have ret til at have mere end én leverandør af naturgas eller brint.

Ifølge forslaget får alle forbrugere endvidere ret til at få installeret en intelligent gasmåler. Medlemsstaterne skal sikre denne ret, men medlemsstaterne får dog samtidig mulighed for at knytte en generel udrulning af intelligente målere sammen med en samfundsøkonomisk cost-benefit-analyse, således at medlemsstaten kun behøver at indføre intelligente målersystemer, hvis det vurderes at være omkostningseffektivt. Medlemsstaten skal gentage cost-benefit analysen mindst hvert fjerde år.

Forslaget introducerer også nye begreber i form af aktive kunder og borgerenergifællesskaber for gas. Sådanne aktive forbrugerfællesskaber skal ifølge forslaget kunne agere som forbrugere, producenter eller leverandører af gas på linje med traditionelle naturgasaktører.

Forslagets regler om forbrugerrettigheder og forbrugerengagement svarer i stor udstrækning til regler, som allerede er implementeret på el-området.

Tredjepartsadgang til gasinfrastruktur

Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre, at virksomheder der producerer vedvarende og kulstoffattige gasser får adgang til gasinfrastrukturen, uanset om gasserne fra produktionen skal transporteres gennem distributions- eller transmissionssystemet. Det samme gælder for borgerenergifællesskaber inden for gas i det omfang, sådanne fællesskaber driver distributionsnet.

Medlemsstaterne skal sørge for, at brugere af gassystemerne sikres en effektiv adgang til gasinfrastrukturen (tredjepartsadgang), som er baseret på objektive og ikke-diskriminerende vilkår, herunder til gaslagre og til offshore gasinfrastruktur (opstrømsinfrastruktur). For gaslagre lægger forslaget op til, at medlemsstaterne i valget af proceduren for adgang hertil (som kan være forhandlet eller reguleret) nu skal tage højde for resultaterne af den fælles og nationale risikovurdering, som skal foretages efter den europæiske forsyningssikkerhedsforordning. Dvs. at medlemsstaterne med forslaget også skal inddrage forsyningssikkerhed som et element, når medlemsstaterne vurderer, om der skal være forhandlet (ureguleret) eller reguleret adgang (dvs. hvor selskabets priser og vilkår og/eller metoder til fastsættelse af priser og vilkår bliver myndighedsgodkendt før de træder i kraft). Forhandlet adgang vælges typisk, hvis der er tilstrækkelig konkurrence eller alternativer på et marked.

Tredjepartsadgang til brintinfrastruktur

Med forslaget skal medlemsstaterne sikre, at der er reguleret adgang til brintnet med offentliggjorte tariffer, som er baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier, og som de regulerende myndigheder har godkendt. Medlemsstaterne kan dog beslutte, at der skal være forhandlet adgang til brintnet indtil 2031 for at give operatørerne fleksibilitet og for at undgå unødvendige administrative byrder og omkostninger i en fase, hvor der er brug for en hurtig opskalering af produktion af brint.

Medlemsstaterne skal dertil sikre, at der indføres et system med reguleret adgang til brintlagre, hvor tariffer eller tarifmetoder er godkendt af de regulerende myndigheder.

Forslaget lægger endelig op til, at medlemsstaten skal indføre et system med forhandlet adgang til brintterminaler, hvor den regulerende myndighed blot skal overvåge adgangsvilkår og deres indvirkning på markedet.

Pligter for transmissionssystemoperatører og lageroperatører

Ifølge forslaget pålægges transmissionssystemoperatører og lageroperatører at drive og udvikle deres systemer på en sikker og effektiv måde. Samtidig skal disse tage hensyn til de forpligtelser, som vil følge af den kommende forordning om metanudledninger i energisektoren, som der henvises til i forslaget.

Ifølge forslaget skal transmissionssystemoperatører samarbejde med distributions-systemoperatører for at sikre, at tilknyttede markedsaktører kan deltage effektivt i detail-, engros- og balancemarkeder. Der lægges endvidere op til, at transmissions-systemoperatører skal sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i gassystemet i overensstemmelse med gældende standarder for gaskvalitet.

Ifølge forslaget skal transmissionssystemoperatører udforme og offentliggøre transparente og effektive vilkår for ikke-diskriminerende tilkobling af nye produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser. De regulerende myndigheder skal godkende disse vilkår. Transmissionssystemoperatører skal endvidere ikke kunne afvise økonomisk rimelige og teknisk mulige anmodninger om at blive koblet på systemet.

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne beslutte, at et eller flere af transmissionssystemoperatørens opgaver bliver tildelt en transmissionssystemoperatør, som er en anden end den, som ejer transmissionssystemet. Den, som ejer et transmissionssystem, har som udgangspunkt ansvaret for de opgaver, som påhviler en transmissionssystemoperatør.

Distributionssystemer

Ifølge forslaget skal distributionssystemoperatører samarbejde med transmissions-systemoperatører og andre infrastrukturoperatører om at planlægge systemdrift og –ændringer. Dette skal sikre, at vedvarende og kulstoffattige gasser (og brint), som føres ind i gassystemet på distributionsniveau får tilstrækkelig adgang til transmissionsniveauet. Forslaget forpligter endvidere distributionsselskaber til at tilslutte producenter af vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet, hvis anmodninger om adgang kan gennemføres teknisk, og hvis de er økonomisk velfunderede.

Ifølge forslaget skal enhver distributionssystemoperatør sikre, at operatørens distributionssystem kan imødekomme en rimelig efterspørgsel for gasdistribution på langt sigt, og at systemet drives og udvikles som et sikkert og effektivt system, hvor der tages hensyn til miljøet, energieffektivitet og de forpligtelser, som følger af forslaget til en forordning om metanudledninger i energisektoren.

Det foreslås endvidere, at de nationale regulerende myndigheder kan beslutte, at distributionssystemoperatører skal være ansvarlige for at sikre gaskvaliteten i deres faciliteter i henhold til gældende regler for gaskvalitet, hvis det er nødvendigt for systemdriften, når der tilføres vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet.

Ifølge forslaget skal distributionssystemoperatører udforme og offentliggøre transparente og effektive vilkår for ikke-diskriminerende tilkobling af nye produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser. Transmissionssystemoperatører skal endvidere ikke kunne afvise anmodninger om at blive koblet på systemet, som er økonomisk rimelige og teknisk mulige.

Ifølge forslaget skal distributionssystemer i visse tilfælde kunne betragtes som lukkede distributionssystemer. Et distributionssystem kan blive klassificeret som lukket, hvis det transporterer gas inden for et industrielt eller kommercielt område, som er geografisk afgrænset, og hvis det i udgangspunktet ikke transporterer gas til private forbrugere. Det foreslås, at medlemsstater skal kunne bestemme, at de regulerende myndigheder kan undtage operatører af lukkede distributionssystemer fra hovedreglen om, at tariffer (eller tarifmetoder) for adgang til systemet skal godkendes af myndighederne, før de kan træde i kraft.

Dedikeret brintinfrastruktur

Ifølge forslaget forpligtes brintoperatører (operatører af net, lager eller terminal) til at drive og udvikle infrastruktur på en sikker og effektiv måde. Derudover pålægges operatørerne at samarbejde tæt med tilkoblede og tilstødende brintnet. Brintoperatører må ikke diskriminere mellem forskellige typer af systembrugere og skal give alle systembrugere de nødvendige informationer for at sikre effektiv systemadgang. Brintoperatører skal indsende rapporter om brintlæk (og genopretningstiltag) til de relevante myndigheder.

Det foreslås endvidere, at operatører af brintnet kan have ansvaret for brintkvaliteten i deres net i henhold til gældende regler for brintkvalitet, hvis det er nødvendigt for systemdriften. De regulerende myndigheder skal i så fald godkende dette.

Ifølge forslaget pålægges enhver operatør af brintnet at bygge tilstrækkeligt grænseoverskridende kapacitet til at integrere europæisk brintinfrastruktur, så alle anmodninger om brintkapacitet, som er økonomisk rimelige og teknisk gennemførlige, bliver imødekommet.

Det foreslås i øvrigt, at *eksisterende* brintnet kan få en tidsbegrænset dispensation fra en række bestemmelser i direktivforslaget og en række bestemmelser i forslaget til en revideret gasforordning – f.eks. bestemmelserne om tredjepartsadgang. Det er en betingelse for at opnå dispensation, at det relevante brintnet er en del af en vertikalt integreret virksomhed på datoen for forslagets ikrafttræden.

Dispensationen udløber senest den 31. december 2031, men den kan også udløbe, hvis den vertikalt integrerede virksomhed selv anmoder om det, eller hvis brintnettet bliver koblet på et andet brintnet eller udvider kapaciteten.

Forslaget lægger op til, at geografisk afgrænsede brintnet skal kunne undtages for regler om ejermæssig adskillelse frem til den 31. december 2030. Et brintnet er geografisk afgrænset, hvis det kun transporterer brint fra ét entry-punkt og frem til et begrænset antal exit-punkter inden for et geografisk afgrænset industriområde. Reglerne om ejermæssig adskillelse fastlægger, at ejeren af infrastruktur ikke samtidig må handle og producere gas. De geografisk afgrænsede brintsystemer skal ligeledes kunne undtages fra evt. fremtidige europæiske netregler for brint, som den europæiske sammenslutning af brintoperatører (ENNOH, der oprettes med den reviderede gasforordning) pålægges at udvikle. Efter 2030 skal undtagelsen bortfalde, hvis brintsystemet forbindes med andre brintsystemer, eller hvis en producent af vedvarende brint ønsker adgang til det afgrænsede brintsystem.

Forslaget lægger op til at indføre finansieringsmekanismer for grænseoverskridende brintinfrastruktur, som er med i den europæiske 10-årige netudviklingsplan (TYNDP) men som ikke i regi af den europæiske infrastrukturforordning (TEN-E-forordningen) er klassificeret som et "projekt af fælles interesse" (PCI). TYNDP er den samlede europæiske plan for en koordineret udvikling af grænseoverskridende net. Den europæiske sammenslutning af transmissionssystemoperatører (ENTSO) skal opdatere planen hvert andet år, og planen skal bygge på de enkelte medlemsstaters nationale planer. Planen skal have en 10-årig tidshorisont.

Finansieringsmekanismer for grænseoverskridende projekter kendes fra den eksisterende gasregulering. Der skal i henhold til forslaget træffes en koordineret afgørelse af de relevante landes regulerende myndigheder. Afgørelsen skal fastlægge en fordelingsnøgle på tværs af relevante grænsepunkter, dvs. fordele omkostningerne mellem de relevante brintoperatører i forhold til, hvilke fordele de enkelte operatører har af projektet. Afgørelsen skal desuden være baseret på en cost-benefit analyse, som de projektansvarlige skal vedlægge deres anmodning om en afgørelse, som de sender til de relevante regulerende myndigheder.

Integreret systemplanlægning

Forslaget introducerer også nye regler om den nationale netplanlægning, hvor transmissionssystemoperatører ifølge forslaget skal udarbejde en netudviklingsplan mindst hvert andet år. Planen skal have en 10-årig horisont ligesom den europæiske plan. Samtidig skal den bygge på scenarier og fremskrivninger, der ikke blot omfatter transmission men også distribution, lager og evt. andre relevante infrastrukturoperatører – altså bygge på et bredt samarbejde på tværs af hele gassystemet. Den nationale plan skal indgå i den overordnede 10-årige europæisk netudviklingsplan (TYNDP). Den nationale plan skal også vurdere, om der findes alternativer til fysiske anlægsinvesteringer, herunder tiltag på efterspørgselssiden, og den skal inddrage "energieffektivitet først" princippet, som er et centralt element i forslaget til den igangværende revision af energieffektivitetsdirektivet. Det bærende hensyn bag dette princip er, at energiforbruget kan reduceres generelt via energieffektiviseringer i f.eks. bygninger, transport og energitransport. Dette er et naturligt udgangspunkt i stedet for at foretage investeringer for at producere ny energi til at imødekomme et for stort

behov. De regulerende myndigheder kan efter forslaget kræve, at den nationale transmissionssystemoperatør ændrer sin 10-årige netudviklingsplan.

Ifølge forslaget skal operatører af brintnet regelmæssigt indsende en oversigt over den brintinfrastruktur, som de har til hensigt at udvikle. Oversigten skal indsendes til de regulerende myndigheder, som også bestemmer, hvor ofte disse oversigter skal udarbejdes og indsendes. Brintlagre og brintterminaler skal bidrage med relevante oplysninger til oversigten. De regulerende myndigheder skal vurdere oversigten.

De regulerende myndigheder

Med forslaget lægges der op til, at de regulerende myndigheder fra den 1. januar 2031 skal godkende tariffer eller metoder til tariffastsættelse for adgang til brintsystemer, ligesom de regulerende myndigheder skal overvåge brintkvaliteter og vurdere og udtale sig om brintoperatørers planlagte udvikling af brintinfrastruktur.

Der lægges også op til, at de regulerende myndigheder skal samarbejde tæt om at sikre, at de europæiske sammenslutninger (ENTSOG, ENNOH og EU DSO) lever op til deres forpligtelser ifølge direktivet, gasforordningen og de europæiske netregler, som bliver vedtaget med hjemmel i forordningen.

Herudover lægger forslaget op til at give øgede beføjelser til de regulerende myndigheder på områder, hvor medlemsstaterne hidtil har haft kompetencen. Dette er f.eks. tilfældet i forhold til kompetencen til at godkende/ændre i den nationale netudviklingsplan fra transmissionssystemoperatøren. Her ligger kompetencen i Danmark hos medlemsstaten, men ifølge forslaget skal den ligge hos de regulerende myndigheder. Det er også de regulerende myndigheder, som ifølge forslaget skal fastsætte kriterier for, hvilket regime (forhandlet eller reguleret) der skal gælde for adgang til gaslagre. I dag er det medlemsstaten, der gør dette eller bestemmer, hvilken myndighed der skal gøre det.

Delegerede retsakter m.m.

Med forslaget lægges der op til, at Kommissionen bemyndiges til at udstede delegerede retsakter i relation til:

- Certificering af vedvarende og kulstoffattige gasser
- Adskillelse af hhv. transmissionsselskaber, lagerselskaber og brintlagerselskaber.
- Certificering af transmissionsselskaber og brintoperatører fra tredjelande.
- Regionalt samarbejde mellem de regulerende myndigheder om grænseoverskridende forhold.
- Compliance med kommende netværkskoder og guidelines.
- Lagring af data hos markedsaktører.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse. Forslaget behandles i ITRE-udvalget (Udvalget om Industri, Forskning og Energi).

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til, at forslagets mål om dekarbonisering af EU's samlede økonomi ikke kan opnås på nationalt niveau. Forslaget skal støtte en udvikling mod et indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser og brint, hvilket kræver fælles regler for at virke effektivt og for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling på tværs af grænser og markeder.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, da et velfungerende indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser ikke kan opnås uden EU-reguleringen.

6. Gældende dansk ret

Det eksisterende gasdirektiv er gennemført i:

- Bekendtgørelse af lov om naturgasforsyning (lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020) med senere ændringslove, herunder L 923 af 18. maj 2021.
- Bekendtgørelse af lov om Energinet (lovbekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2020).
- Lov om Forsyningstilsynet (Lov nr. 690 af 8. juni 2018).
- Bekendtgørelse om regler for anmeldelse af priser og betingelser mv. for naturgasforsyning (bekendtgørelse nr. 822 af 27. juni 2014).
- Bekendtgørelse om forbrugeraftaler om levering af naturgas (bekendtgørelse nr. 1354 af 12. december 2014).
- Bekendtgørelse om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser over for slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v. (bekendtgørelse nr. 2251 af 29. december 2020).
- Bekendtgørelse om oprindelsesgarantier for elektricitet og gas (bekendtgørelse nr. 1216 af 7. juni 2021).
- Bekendtgørelse om Forsyningstilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v. (bekendtgørelse nr. 2249 af 29. december 2020).

- Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af gassystemet (bekendtgørelse nr. 1047 af 28. maj 2021).
- Bekendtgørelse om certificering af transmissionselskaber, som kontrolleres af en eller flere fysiske eller juridiske personer fra et eller flere lande uden for EU.
- Bekendtgørelse om undtagelser for større nye anlæg i naturgasinfrastrukturen (bekendtgørelse nr. 1411 af 16. december 2019).
- Bekendtgørelse om adgang til opstrømsrørledningsnet og til opstrømsanlæg (bekendtgørelse nr. 1410 af 16. december 2019).
- Bekendtgørelse om betaling for myndighedsbetaling i Energistyrelsen (bekendtgørelse nr. 1460 af 25. juni 2021).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages i den nuværende udformning, vurderes det at medføre behov for ændringer af en række love og bekendtgørelser, jf. ovenfor under punkt 6, samt muligt behov for at fastsætte nye love og bekendtgørelser. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes potentielt at kunne få statsfinansielle konsekvenser, da forslaget medfører nye krav til virksomhederne, som der skal føres tilsyn og kontrol med. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere for at vurdere de statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere med henblik på at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne medføre væsentlige positive erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget forventes at give gode vækstmuligheder for danske virksomheder og private/offentlige partnerskaber. I Danmark forventes brint at blive produceret via elektrolyse med el fra vedvarende energikilder som input. Danmark har naturlige forudsætninger for at producere el fra vedvarende energikilder og er førende på feltet, hvilket i sig selv giver et godt fundament for at skabe vækst inden for brint og Power-to-X i bredere forstand. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere for at vurdere de erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vil bidrage til at skabe et europæisk marked for grønne gasser og brint, idet der kommer en ramme, som markederne kan udvikle sig inden for, jf. f.eks. at forslaget indfører krav om en integreret planlægning med fælles scenarier. Dette må forventes at accelerere en udvikling mod vedvarende og kulstoffattige gasser og væk

fra fossil naturgas, hvilket direkte gavner klimaet og miljøet. Jo hurtigere udfasningen af fossil naturgas sker, jo større er den positive klimaeffekt. Regeringen har i øvrigt som ambition at udfase fossil naturgas fra den individuelle opvarmning, hvilket forslaget kan understøtte.

8. Høring

Kommissionens forslag til en revision af gasdirektivet og gasforordningen ("Brint og Gaspakken"), er den 15. december 2021 sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 7. januar 2022. Der er modtaget 10 høringssvar. Da det ikke er muligt at adskille, hvilke bemærkninger der er tilknyttet direktivet og forordningen, er bemærkningerne for begge forslag medtaget nedenfor.

Evida hilser den europæiske Gaspakke velkommen og anerkender vigtigheden af fælles regulatoriske rammer for at kunne understøtte fremtidens brintmarked og tilhørende infrastruktur. Dette er yderst centralt for regeringens ønske, som tilkendegivet i strategien for grønne brændsler (PtX Strategien), om både at have et DSO og TSO-ejet brintinfrastruktur i Danmark.

Evida har seks fokuspunkter: 1) Evida ser det som et positivt værktøj at kunne bruge krydssubsidiering for at hjælpe et nyt brintmarked i gang, hvor der kan blive pålagt uforholdsmæssige høje omkostninger på de første aktører, der tilslutter sig brintsystemet. 2) Evida finder, at det er uhensigtsmæssigt, hvis der stilles krav om ejermæssig adskillelse af regulerede selskaber, såfremt der ikke er kommercielle interesser i de koncernforbundne selskaber, og der er mulighed for at hente synergier ved fælles ejerskab. 3) Evida påpeger, at der skal være fokus på definition af begreberne for *hydrogen network operator* og *hydrogen system operator*, således at der ikke skabes misforståelser. 4) Evida finder det positivt, at det foreslås, at der oprettes en europæisk DSO-sammenslutning, som det kendes i dag for TSO'erne. 5) Evida hilser forslaget om et nyt europæisk arbejdsforum for brint, ENNOH, velkommen og bakker op om formålet med fokus på både teknisk og markeds-mæssig udvikling af brintinfrastrukturen. 6) Evida er ligeledes positiv stemt over for, at der udarbejdes fælles netværksplaner mellem transmission og distribution.

Energinets overordnede vurdering er, at forslagene ser positive ud. Den markedsbaserede tilgang fastholdes, og der er fokus på at fremme grønne gasser og på at få regler på plads for de kommende brintmarkeder. Ligeså finder Energinet det positivt, at de generelle konkurrenceregler, der kendes fra naturgas, også introduceres for brint. Selvom der kan være behov for at hjælpe et brintmarked på vej ved at bruge forskellige slags tiltag, er det vigtigt, at disse bliver brugt hensigtsmæssigt og varsomt, og at der ikke i udgangspunktet gives undtagelser.

Energinet er generelt bekymret over skævvridning i fokus og politisk prioritet mellem biometan og brint, når det kommer til at bane vejen for iblanding og ultimativt dekarbonisering af gassystemet. Generelt vurderer Energinet, at forordningen (reglerne

om gasforsyningssikkerhed) med fordel kunne gøre regler om beskyttede, solidaritetsbeskyttede og ikke-beskyttede kunder mindre detaljerede, så der i medlemslandene i højere grad er frihed til at vælge, hvilke forbrugere der skal beskyttes.

Energinet vurderer, at det er præmaturligt at fastlægge, at det er de samme områder, som det kendes i det eksisterende gasmarked, der skal dækkes af detaljeret regler. Dynamikken i brintsystemet spiller i høj grad sammen med dynamikken i elsystemet, hvor der er behov for at forløse et stort behov for fleksibilitet. Sammenhængen mellem fysik og marked på tværs af de to energisystemer skal derfor afspejles i de detaljerede regler, særligt hvad angår balanceringen af brintsystemet, tarifprodukter, kapacitetsallokering over grænser mv. Hertil forventer Energinet, at brugen af brintsystemet bliver markant anderledes, end den vi kender fra gassystemet, og derfor er Energinet også fokuseret på, at der i forslagene kun er tale om en brintsystemoperatør. Derfor kan en opdeling fra gasreguleringen med egentlige distributionsnet, som står for levering af gassen til slutforbrugere, ikke umiddelbart kopieres til brintsystemet. Det kan derimod give mening at skelne mellem det at operere et overordnet sammenhængende net, som også har eller vil få forbindelser til andre lande, og dét at operere afkoblede net i industriklynger. Det er vigtigt at i udarbejdelse af reglerne for dette, at der skelnes til disse forskelle.

Energinet finder at det er positivt, at gas-TSO'erne efter forslaget mindst hvert andet år lave en samlet national 10-årig netudviklingsplan for gassystemet med bidrag fra alle infrastrukturoperatører. Dette er i overensstemmelse med den danske tilgang, hvor Energinet har til opgave at lave en Langsigtet Udviklingsplan (LUP).

Forsyningstilsynet (FSTS) er efter en umiddelbar vurdering overordnet set positiv over for EU-Kommissionens lovforslag vedrørende revision af Den tredje energipakke for gas. Dog anbefaler FSTS, at det sikres, at reguleret tredjepartsadgang for opstrømsnetværk både kommer til at gælde for naturgas og hydrogen, da den gældende model i Danmark har vist sig at give en mindre sikker retstilstand for markedsdeltagerne. FSTS støtter EU-Kommissionens forslag om unbundling af brintnetværksoperatører, idet Forsyningstilsynet finder det afgørende med ensartede konkurrencevilkår.

Ligeså støtter FSTS EU-Kommissionens forslag om, at de regulerende myndigheder (NRAs) får en central rolle i forhold til overvågning af brintmarkedet.

FSTS støtter EU-Kommissionens forslag vedrørende muligheden for, at ny infrastruktur (brint og gas) kan få en tidsbegrænset undtagelse fra bestemmelser i forordningen og gasdirektivet om f.eks. tredjepartsadgang og unbundling mv. FSTS vurderer i den sammenhæng, at ACER's rolle i processen er særlig vigtig og bør fastholdes. Derved imødegås forskelligartede og uigennemsigtige ordninger forhandlet på plads bilateralt mellem enkelte medlemsstater, hvis styrker i sådanne forhandlinger kan være ganske uens.

Dansk Industri (DI) hilser Europa-Kommissionens forslag til nyt direktiv og forordning for naturgas, grøn gas og brint velkommen. Der er behov for investeringer i gassystem- og gasinfrastrukturen, der er med til at fremme den grønne omstilling i EU og samtidig kan fremme markedet for grønne gasser, som biogas og brint mv.

Den europæiske forsyningssikkerhed vil fortsat være afhængig af adgang til gas, som er en meget vigtig del af energisystemet i mange EU-lande, men gassystemet skal udbygges og justeres, så der tages højde for nye gasser som grøn brint og biogas. Der er brug for en velfungerende infrastruktur til at fremme et marked for brint, og derfor er det vigtigt med et forslag til en ny regulering til en infrastruktur for brint. DI mener, at der er potentiale for anvendelse af langt mere biogas i det europæiske energimix, og DI hilser derfor forslag velkommen som fremmer anvendelsen af biogas, som DI betragter som et bæredygtigt brændsel på linje med andre vedvarende energikilder.

DI påpeger desuden, at det er vigtigt, at regeringen har vægt på at fjerne alle former for handelshindringer såsom forskellige slags gaskvalitet i hvert medlemsland. Ligeså skal regeringen sikre, at certifikat systemet er robust og troværdigt, mens det ikke bør være muligt at krydssubsidiere mellem gas- og brintinfrastruktur. Generelt er DI positiv over, at der tages udgangspunkt i den tankegang, der er i den eksisterende regulering, men at der også skal tages højde for, at brintmarkedet forventelig vil udvikle sig anderledes end markedet for naturgas. I forhold til bestemmelserne om nødforsyning og afbrydelighed i de foreslåede ændringer til den europæiske forsyningssikkerhedsforordning, ser DI gerne, at det nuværende kriterium for nødforsyning og afbrydelighed ændres fra en nødforsyning af opvarmingssegmentet og mindre gaskunder til en forsikringsordning, hvor alle kunder får adgang til at købe sig til en nødforsyning hos Energinet.

Dansk Energi (DE) støtter fuldt ud arbejdet med at udvikle en markedsramme, der kan sikre EU's stigende klima ambitioner. Det er stærkt nødvendigt at sikre, at der kan ske parallel udvikling af udbud, infrastruktur, marked og efterspørgsel efter forskellige typer af lav-karbon gas inklusiv brint. DE finder, at Gaspakken er et godt udgangspunkt for at sikre en udvikling af et grønt europæisk gassystem, hvor der er fokus på at tillade nationale løsninger.

DE er især positiv over for, at et brintmarked vil blive bygget op på principperne bag den eksisterende gas regulering, hvor der også tages højde for, at det er nødvendig med både regulatorisk og finansiell fleksibilitet. Ligeså finder de, at der skal være en klar skelnen mellem en systemoperatørs rolle og en rolle som producent eller forbruger (unbundling). Til sidst påpeger DE, at de er glade for, at EU-Kommissionen ønsker af afspejle el-direktivet i forhold til forbrugerrettigheder, konkurrence og gennemsigtighed.

Omvendt er DE bekymret for, at en differentieret tilgang til certificering af forskellige slags gasser vil gøre, at kravene til helt grønne gasser bliver unødigt højere end for

dekarboniserede gasser. DE ser også gerne, at der kommer mere fokus på, hvordan reguleringen kan monitorere og give incitamenter til at sløjfe forældet naturgasinfrastruktur.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser positivt på den forslåede tilpasning af reguleringen for EU's interne marked vedvarende gas, naturgas og brint, så den i endnu højere grad reflekterer væsentlige hensyn som forbrugerbeskyttelse, forsyningssikkerhed og en omkostningseffektiv omstilling. Det er i den henseende vigtigt for L&F, at det interne marked for gas styrkes, så kapaciteten af naturgas og nye grønne gasser udnyttes optimalt på tværs af grænserne.

L&F finder, at i den grønne omstilling af gassystemet skal der tages hensyn til industriens behov for en høj forsyningssikkerhed og konkurrenceevne på det globale marked. Her er det vigtigt, at EU-reguleringen i højere grad bidrager til en bedre tværnational udnyttelse af gassen, ligesom en høj grad af teknologineutralitet er nødvendig for at sikre udbygningen af den mest optimale infrastruktur og produktion af grønne gasser.

Ligeså finder L&F, at medlemsstaterne skal have nogle bredere rammer til at fastlægge forsyningsprincipper bundet op på nationale afgrænsede forhold. Den nuværende regulering mangler fleksibilitet og understøtter ikke øvrige hensyn såsom fødevarerikkerhed og veterinære hensyn i forhold til muligheden for at afbryde gaskunder. L&F finder det positivt, at Kommissionen understreger, at medlemsstaterne skal have mulighed for at definere, hvem der må anses for at være udsatte gaskunder og derefter tilpasse sine indsatser for at beskytte denne gruppe.

Det er endeligt vigtigt for L&F, at reguleringen af nye forsyningsområder, såsom brint, bliver indrettet hensigtsmæssigt fra starten, så der sikres gennemsigtighed og konkurrence.

Brintbranchen byder EU-Kommissionens forslag velkommen, da Brintbranchen tænker, at elektrolyse har en afgørende rolle i det fremtidige energisystem og opnåelsen af Europas klimamålsætning. Det nye forslag sikrer, at målene i EUs brintstrategi kan opnås, og at et europæisk marked for brint kan udvikles på fornuftige vilkår frem til 2030.

Særligt er Brintbranchen bekymret for, at certificering af brintbaserede grønne gasser og lav-karbon gasser kommer til at ske på forskellige vilkår, hvilket kan skade Danmarks position, som et land der forventes primært at producere grønne gasser. Desuden mener Brintbranchen, at det er skuffende, at der ikke inkluderes konkrete krav til gennemsnitlige CO2 reduktioner i gassystemet for som minimum 2030 og 2050. Omvendt er Brintbranchen positiv stemt over for forslaget om at etablere en fælles europæisk sammenslutning af brintsystemoperatører (ENNOH) og reglerne om samarbejdet mellem TSO'er og DSO'er. Desuden finder Brintbranchen det også meget positivt, at EU-Kommissionen kommer med forskellige forslag til, hvordan

brintmarkedet kan komme i gang ved f.eks. at acceptere krydssubsidiering i særlige situationer.

Brancheorganisationen for den danske vejgodstransport (ITD) støtter overordnet indførelsen af et fælles regelsæt for produktion, opbevaring og distribution af brint på et tidligt stadie i udviklingen af et international brintmarked. ITD er positiv over for etablering af et reguleret europæisk og international brintmarked til gavn for den grønne omstilling af lastbilerne. Det er afgørende, at et fælles regelsæt skaber rammerne for et åbent og konkurrencepræget marked for vedvarende brint og natur- og biogas, så anvendelsen af grønne brændstoffer bliver mere konkurrencedygtige sammenlignet med fossile brændstoffer.

ITD støtter overordnet gaspakkens fokus på at fremme internationalt samarbejde om distribution af brint og ibrugtagning af naturgasrør til brint. En fælles brintinfrastruktur på tværs af EU vil være centralt for at skabe en tilgængelig og effektiv infrastruktur til gavn for den tunge vejtransport i Danmark og EU. ITD ser derfor positivt på gaspakkens initiativer, der fremmer brintsystemoperatørers samarbejde på tværs af landegrænser og således fremmer samarbejdet om at opbygge en europæisk brintinfrastruktur i EU. ITD finder i den forbindelse det beklageligt, at gaspakken ikke indeholder konkrete initiativer, der fremmer koblingen af en europæisk infrastruktur med nye tankningsmuligheder.

ITD finder det formålsløs at fremme brint som brændstof i transportsektoren medmindre den anvendte strøm til elektrolyse og brintproduktion kommer fra vedvarende energikilder. Forsyningssikkerhed og tilgængelighed af billig vedvarende brint på tværs af EU er centralt for at sikre en sammenhængende grøn logistik og transportrute og for at opnå reelle klimaeffekter.

Wind Denmark byder EU-Kommissionens forslag til revidering af henholdsvis gasforordningen og gasdirektivet velkommen, da det først og fremmest etablerer det nødvendige og lovgivningsmæssige grundlag for, at dedikeret brintinfrastruktur kan etableres og driftes. Desuden finder Wind Denmark det positivt, at begge forslag opstiller hegnspæle, der dels påkræver, at konverteringen eller etableringen af ny gasinfrastruktur skal ske på baggrund af realistiske fremskrivninger, herunder en klar finansieringsplan herfor. Dels forbyder, at der må indgås fossile gaskontrakter, som strækker sig længere end til 2049 – et årstal der med fordel kan fremrykkes til senest 2040.

Wind Denmark bemærker, at til trods for at gaspakken indeholder en lang række positive elementer i forhold til realiseringen af dedikeret brintinfrastruktur, er det dog stadig tvivlsomt, om det vil være tilstrækkeligt i den indledende udvikling, hvor den bookede kapacitet må forventes at være lav i forhold til den tekniske kapacitet. Derfor ser Wind Denmark det som nødvendigt med endnu mere fokus på, hvilke virkemidler, der kan bruges til at udvikle et brintmarked. Der skal dog være fokus på, at særregler og rabatter bruges hensigtsmæssigt og med solnedgangsklausuler for på lang sigt

at forbedre konkurrencen. Desuden vil Wind Denmark gerne have at der er fokus på, hvordan gaskvaliteten fastsættes for brint, så man undgår eventuelle handelshindringer på tværs af landegrænser. Dertil påpeger Wind Denmark, at krav til lavemissionsgasser bør være lige så restriktive som for VE-brint, da det ellers vil skævrige konkurrencen.

Det er Wind Danmarks klare position, at det generelt bør være TSO/DSO'ens ansvar at udbygge det bagvedliggende net – el såvel som gas – iht. at understøtte den grønne omstilling. I den forbindelse vil Wind Denmark gerne flage, at EU-Kommissionens forslag på VE-gas området går imod den retning, som et politisk dansk flertal har besluttet ift. udbygningen af elnettet i forbindelse med tilkobling af VE-anlæg. I forslaget kræves det, at VE-producenterne el-anlæg både skal betale for tilkobling og udbygning af det bagvedliggende net.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har alene været drøftet på teknisk niveau i Rådet. Hovedparten af medlemsstaterne har endnu ikke fastlagt en endelig position. Centrale temaer forventes dog at omhandle fleksibilitet i forhold til at få gang i et brintmarked, at finde den rette balance mellem nationale og europæiske myndighedsfunktioner og at undgå konkurrenceforvridende regler.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990 samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet senest i 2050.

Regeringen ser en grøn omstilling af EU's gassektor som et vigtigt element i at indfri EU's klimamål i 2030 og 2050 og hilser revisionsforslaget velkommen. Regeringen finder det også vigtigt, at forslaget bidrager til ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "RE-PowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser".

Regeringen støtter generelt op om en udvikling på gasmarkedet, der giver muligheder for at transportere og handle med både grønne gasser og brint. Dette er i tråd med regeringens strategier for henholdsvis grøn gas og grønne brændstoffer (PtX strategi). Danmark er et af de førende lande inden for biogas, og andelen af opgraderet biogas i det danske gasforbrug udgør i dag omkring 25 pct. Regeringen arbejder derfor for så gode og fleksible rammer som muligt for grønne gasser, herunder et velfungerende certifikatsystem og fælles rammer for gaskvalitet.

Der er desuden flere kommercielle danske brintprojekter under planlægning, og disse projekter kan blive hjulpet på vej af klare og forudsigelige markedsrammer og regler for ejerskab. Forslaget skaber for første gang en fælles europæisk lovramme

for brint, hvilket regeringen generelt støtter. Samtidig stemmer forslagets fokus på brint godt overens med regeringens ønske om at udarbejde en national brintregulering, som det fremgår af udspillet "Fremtidens grønne brændstoffer" fra december 2021.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har endnu ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. marts 2022.

3. Forslag om ændring af forordning om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet

KOM (2021) 804

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat et forslag til revision af den europæiske gasforordning. Revisionen er et supplement til Kommissionens samlede "Fit for 55"-pakke, som har til formål at reducere EU's klimaudledninger med 55 pct. i 2030 ift. 1990-niveauer.

Med revisionen foreslår Kommissionen tiltag, der skal understøtte et europæisk marked for vedvarende og kulstoffattige gasser med henblik på en gradvis udfasning af den fossile naturgas og dermed bidrage til at nå EU's samlede mål om klimaneutralitet i 2050. Forslaget indeholder regler, som skal understøtte effektiv markedsadgang for og transport af vedvarende og kulstoffattige gasser gennem gasinfrastrukturen, samt ny og selvstændig regulering af brintinfrastruktur. Med forslaget lægges op til, at der skal gives rabatter på tariffene for vedvarende og kulstoffattige gasser, der bliver ført ind og ud af gassystemet. Forslaget pålægger transmissionssystemoperatører at samarbejde på tværs af grænser om gaskvalitet, og at acceptere op til 5 pct. brint-indhold i gassen (såkaldt iblanding) på grænsepunkter fra 2025. Forslaget indeholder endvidere en række ændringer til den europæiske forordning om forsyningssikkerhed. Her er formålet især at sikre, at gaslagrene fungerer mere effektivt i hele det indre marked, og at de nødvendige solidaritetsordninger mellem medlemslandene indgås.

Regeringen ser generelt positivt på forslaget, der overordnet harmoniserer reglerne for gasmarkederne og fastsætter rammerne for at integrere vedvarende gasser i det europæiske gasmarked. Det forventes ikke, at forslaget har væsentlige økonomiske konsekvenser for staten eller samfundsøkonomien.

Forslaget forventes – sammen med forslaget til ændring af direktivet om fælles regler for det indre marked for naturgas – sat på dagsordenen for energirådsmødet den 25. oktober 2022 til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat et forslag om en revision af den europæiske gasforordning, KOM (2021) 804. Forslaget er fremsat som et supplement til 'Fit-for-55'-pakken, der skal realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet. Forslaget supplerer forslaget til et revideret gasdirektiv, KOM (2021) 803, som Europa-Kommissionen har fremsat samtidig.

Forslaget skal understøtte den europæiske klimalov og spiller sammen med Kommissionens forslag om at revidere VE-direktivet og EE-direktivet. Europa-Parlamentet og Rådet forhandler i øjeblikket disse forslag. Forslaget er et væsentligt virkemiddel til at indfri ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser", KOM (2022) 108.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 16. februar 2022.

Forslaget forventes – sammen med forslaget til ændring af direktivet om fælles regler for det indre marked for naturgas – sat på dagsordenen for energirådsmødet den 25. oktober 2022 til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Kommissionen har fremsat forslaget om en revision af gasmarkedsreglerne som en del af opfølgningen på Kommissionens strategier for hhv. sektorintegration og brint fra juli 2020. Forslagets primære formål er at fremme anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige gasser og udfasning af naturgas med henblik på at indfri EU's klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050.

Forslaget indeholder følgende ændringer til den eksisterende forordning:

Vilkår for vedvarende og kulstoffattige gasser

Forslaget forpligter medlemsstaterne til at indføre rabatordninger for vedvarende og kulstoffattige gasser, når de tariffer, der betales for anvendelsen af gasinfrastrukturen, fastsættes. Ifølge forslaget skal vedvarende og kulstoffattige gasser tildeles en rabat på 75 pct. på de tariffer, der i dag opkræves, når gas bliver ført ind i gassystemet fra produktionsfaciliteter og ind og ud af gaslagre.

Det foreslås endvidere, at transmissionssystemoperatører skal give systembrugerne (dvs. de som transporterer gas) en rabat på 100 pct. på tarifferne for transport af vedvarende og kulstoffattige gasser over grænsepunkter, hvis systembrugerne kan fremvise gyldige bæredygtighedscertifikater efter direktivet om energi fra vedvarende energikilder (VE-direktivet). Formålet er at fremme tilførslen af vedvarende og kulstoffattige gasser til gassystemerne. Forslaget giver dog den regulerende myndighed mulighed for at fastsætte lavere rabatter, hvis dette passer ind i den nationale ramme for introduktion af vedvarende og kulstoffattige gasser. Såfremt transmissionssystemoperatører som følge heraf får et fald i tarifindtægter på 10 pct., skal operatøren forhandle en kompensationsordning med relevante transmissionssystemoperatører i nabolandene. De regulerende myndigheder kan træffe afgørelse om kompensationsordningen, hvis der ikke indgås en frivillig aftale.

Desuden lægger forslaget op til, at vedvarende og kulstoffattige gasser skal have garanteret adgang til gassystemet, dvs. at produktionsvirksomheder kan være sikre på at kunne afsætte deres produktion af vedvarende og kulstoffattige gasser til gassystemet.

Brintsystemer

Med forslaget lægges der op til, at brintsystemoperatører skal give alle systembrugere adgang til deres system på ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår. Operatørerne skal sørge for at offentliggøre detaljerede informationer om de ydelser, de tilbyder, nettets kapacitet, kvaliteten af brinten i nettet samt oplysninger om fastsættelsen af tariffer. Derudover pålægges systemoperatørerne i medlemsstaterne at samarbejde med henblik på at undgå, at forskelle i brintkvalitet kommer til at udgøre en hindring for grænseoverskridende handel. Fra den 1. januar 2031 skal der være myndighedsgodkendte vilkår og tariffer til brintsystemer, og brintsystemer skal være organiseret som entry-exit systemer, hvor der ikke betales tariffer for transport fra punkt til punkt, men i stedet, når gassen føres ind og ud af et samlet gassystem. Det betyder modsat, at der kan være forhandlet adgang, hvor vilkår og betaling for transport af brint forhandles mellem ejeren af infrastrukturen og brintleverandøren (uden regulerede tariffer) indtil denne dato.

Ifølge forslaget kan både distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører fungere som brintsystemoperatør. Der skelnes således ikke mellem transmission og distribution inden for transport af brint.

Separate aktiver

Forslaget forpligter systemoperatører, der driver gas- og/eller brintvirksomhed, til at føre og offentliggøre separate regnskaber for hver enkelt af deres gas- eller brintaktiviteter, herunder transmission, distribution, terminaler og lager. Dette skal ske for at undgå, at der kan ske diskrimination eller krydssubsidiering mellem de forskellige aktiviteter. Det er således muligt for en gas- og/eller eltransmissionssystemoperatør også at blive brintoperatør, så længe de enkelte, regulerede aktivbaser (RAB) er adskilte.

Styrket samarbejde på gasområdet

Forslaget pålægger transmissionssystemoperatører at samarbejde på tværs af grænser om gaskvalitet, således at nationale forskelle i gaskvalitet (f.eks. iltindhold eller brintindhold) ikke bliver en handelshindring. Transmissionssystemoperatører i medlemslandene pålægges fra 2025 at acceptere et indhold af op til 5 pct. brint i den gas, som krydser grænserne i EU. Ifølge forslaget skal den europæiske sammenslutning af transmissionssystemoperatører (ENTSOG) i maj 2024 og herefter hver andet år udarbejde en overvågningsrapport om gaskvalitet, som bl.a. redegør for udviklingen i forskellige parametre for gaskvaliteten og for hvor meget brint, der bliver blandet i gassen på tværs af EU's grænser, og effekten af denne iblanding på den grænseoverskridende transport af gas.

De regulerende myndigheder skal løse eventuelle grænseoverskridende uoverensstemmelser om gaskvalitet, mens det europæiske samarbejdsorgan for de nationale regulerende myndigheder, ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators), skal træffe afgørelser, hvis de nationale regulerende myndigheder ikke kan nå til enighed.

Med forslaget oprettes en europæiske sammenslutning af distributionssystemoperatører (EU DSO entity), som de nationale distributionssystemoperatører pålægges at samarbejde igennem. Denne sammenslutning svarer til de eksisterende europæiske sammenslutninger af transmissionssystemoperatører på el- og gasområdet (ENTSO-E og ENTSO-G). Sammenslutningen skal bl.a. fremme drift og planlægning af distributionssystemer i koordination med driften og planlægningen af transmissionssystemer og lette integrationen af vedvarende energikilder.

Med forslaget pålægges de nationale brintsystemoperatører desuden at oprette en fælles europæisk sammenslutning (ENNOH). Sammenslutningen skal arbejde på at udvikle et indre marked for brint med en koordineret teknisk udvikling og drift. ENNOH skal især bidrage til en effektiv integration af brint fra VE-kilder.

Kommissionen bemyndiges til at udstede delegerede retsakter i relation til:

- Rabatter i tariffer for vedvarende og kulstoffattige gasser
- Regionale samarbejder mellem transmissionssystemoperatører
- Udfærdigelse af europæiske netregler
- Udfærdigelse af europæiske netregler for brint
- Guidelines
- Ny infrastruktur for gas og brint
- Specifikke regler for gassektoren om cybersikkerhed ved grænseoverskridende transport af gas, herunder fælles minimuskraft til planlægning, overvågning og krisestyring.

Ændringer i øvrige forordninger

Forslaget til en revideret gasforordning indeholder også forslag til ændringer i den eksisterende forordning om ACER (og forordningen om integritet og gennemsigtighed (REMIT, som handler om markedsmissbrug på engrosmarkeder for energiprodukter).

Ændringerne i begge ovennævnte forordninger handler især om at få brint med som et nyt område, der skal dækkes af forordningerne. I ACER-forordningen handler det om at få de nye europæiske sammenslutninger (ENNOH og EU DSO entity) med som ansvarlige samarbejdspartnere til ACER i forhold til ACER's opgaver. I REMIT forordningen handler det om at inkludere brint som et energiprodukt, der er dækket af forordningens regler om markedsmissbrug og insiderhandel.

Forsyningssikkerhed

Forslaget til ændringer i forordningen om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden (forordning 2017/1938), som er medtaget i revisionsforslaget til gasforordningen, lægger op til, at medlemslandene skal anvende den eksisterende gasinfrastruktur på en effektiv måde på nationalt og regionalt niveau til gavn for gasforsyningssikkerheden med særlig vægt på at sikre grænseoverskridende adgang til gaslagre og LNG.

Forslaget lægger op til, at der kan etableres strategiske gaslagre på regionalt niveau af hensyn til gasforsyningssikkerheden, herunder forslag til fælles indkøb af gas og etablering af strategiske reserver i gaslagre.

Forslaget lægger endvidere op til, at de enkelte medlemslande skal overveje at opbygge strategiske gaslagre. Dette kan ske, såfremt der på regionalt niveau vurderes at være risiko for mangel på gas. Dette kan ske enten ved, at transportkunder pålægges at lægge et minimum af gas på lager eller ved at forbedre det økonomiske incitament for lagerkunder til at lægge gas på lager. Det kan også ske via frivilligt fælles indkøb af gas og integrering af lagre hos gastransmissionsoperatørerne i tilfælde af, at ejeren af gaslagre ikke længere ønsker at drive lagervirksomheden.

For at fremskynde den forsinkede proces i forhold til medlemsstaternes pligt til at indgå bilaterale solidaritetsaftaler om levering af gas i krisesituationer lægger forslaget op til, at der tilføjes et bilag til forordningen, som angiver visse obligatoriske procedurer, der skal anvendes i forbindelse med henholdsvis anmodning om solidaritetsgas og levering af solidaritetsgas.

Forslaget lægger op til, at foranstaltninger vedrørende cybersikkerhed skal indgå som en integreret del af de forebyggelsesplaner og nødplaner, som medlemsstaterne skal udvikle i henhold til forsyningssikkerhedsforordningen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse. Forslaget behandles i ITRE-udvalget (Udvalget om Industri, Forskning og Energi).

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til, at forslagets mål om dekarbonisering af EU's samlede økonomi ikke kan opnås på nationalt niveau. Forslaget skal støtte en udvikling mod et indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser, hvilket kræver fælles regler for at virke effektivt og for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling på tværs af grænser og markeder.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, da et velfungerende indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser ikke kan opnås uden EU-reguleringen.

6. Gældende dansk ret

De omhandlede emner er i dag reguleret gennem den eksisterende gasforordning (forordning (EF) nr. 715/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1775/2005) samt i lov om gasforsyning (lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020), lov om Energinet (lovbekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2020), lov om Forsyningstilsynet (lov nr. 690 af 8. juni 2018).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der er tale om en revision af den eksisterende gasforordning og andre eksisterende forordninger, som gælder umiddelbart og direkte.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere for at vurdere de økonomiske konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere med henblik på afdækning af eventuelle samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes både at kunne medføre positive og negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

De foreslåede tarifrabatter til vedvarende og kulstoffattige gasser vil give økonomiske fordele til de markedsaktører, som producerer og transporterer vedvarende og kulstoffattige gasser. Omvendt finansierer de nuværende tariffer systemoperatørernes omkostninger, hvorfor der kan blive behov for at hæve andre tariffer for få dækket disse omkostninger.

De foreslåede krav til både distributions- og brintsystemoperatører om deltagelse i europæiske sammenslutninger, samt krav om at koordinere, informere og samarbejde på tværs af værdikæden for at udvikle et integreret gassystem vil medføre en vis økonomisk og administrativ byrde for de berørte operatører. Omvendt må et intensiveret samarbejde – nationalt og i EU-regi – forventes at give mere strømlinede løsninger og mere gennemsigtige vilkår for at bruge gassystemerne, hvilket kan gøre det nemmere og billigere at bruge gasinfrastrukturen.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

De foreslåede ændringer i gasforordningen kan forventes at føre til, at der bliver transporteret mere grøn gas og brint gennem gassystemet. Forslaget giver en regulatorisk ramme, som må forventes at give incitament til mere grøn gas og mere brint. Mere grøn gas og brint i det danske gassystem kan fortrænge fossil gas og gavne klimaet.

De foreslåede ændringer i forordningen om forsyningssikkerhed (f.eks. øgede krav til solidaritet ved gaskriser) må forventes at bidrage til en bedre gasforsyningssikkerhed og dermed et højere beskyttelsesniveau for gasforbrugere.

8. Høring

Kommissionens forslag til en revision af gasdirektivet og gasforordningen ("Brint og Gaspakken") ("Gaspakken"), er den 15. december 2021 sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 7. januar 2022. Der er modtaget 10 høringssvar. Da det ikke er muligt at adskille, hvilke bemærkninger, der er tilknyttet hhv. direktivet og forordningen, er bemærkningerne for begge forslag medtaget nedenfor.

Evida hilser den europæiske Gaspakke velkommen og anerkender vigtigheden af fælles regulatoriske rammer for at kunne understøtte fremtidens brintmarked og tilhørende infrastruktur. Dette er yderst centralt for regeringens ønske, som tilkendegivet i strategien for grønne brændsler (PtX Strategien), om både at have et DSO og TSO-ejet brintinfrastruktur i Danmark.

Evida har seks fokuspunkter: 1) Evida ser det som et positivt værktøj at kunne bruge krydssubsidiering for at hjælpe et nyt brintmarked i gang, hvor der kan blive pålagt uforholdsmæssige høje omkostninger på de første aktører, der tilslutter sig brintsystemet. 2) Evida finder, at det er u hensigtsmæssigt, hvis der stilles krav om ejermæssig adskillelse af regulerede selskaber, såfremt der ikke er kommercielle interesser i de koncernforbundne selskaber, og der er mulighed for at hente synergier ved fælles ejerskab. 3) Evida påpeger, at der skal være fokus på definition af begreberne for *hydrogen network operator* og *hydrogen system operator*, således at der ikke skabes misforståelser. 4) Evida finder det positivt, at det foreslås, at der oprettes en europæisk DSO-sammenslutning, som det kendes i dag for TSO'erne. 5) Evida hilser forslaget om et nyt europæisk arbejdsforum for brint, ENNOH, velkommen og bakker op om formålet med fokus på både teknisk og markedsmæssig udvikling af brintinfrastrukturen. 6) Evida er ligeledes positiv stemt over for, at der udarbejdes fælles netværksplaner mellem transmission og distribution.

Energinets overordnede vurdering er, at forslagene ser positive ud. Den markedsbaserede tilgang fastholdes, og der er fokus på at fremme vedvarende og kulstoffattige gasser og på at få regler på plads for de kommende brintmarkeder. Ligeså finder Energinet det positivt, at de generelle konkurrenceregler, der kendes fra naturgas, også introduceres for brint. Selvom der kan være behov for at hjælpe et brintmarked

på vej ved at bruge forskellige slags tiltag, er det vigtigt, at disse bliver brugt hensigtsmæssigt og varsomt, og at der ikke i udgangspunktet gives undtagelser.

Energinet er generelt bekymret over skævvridning i fokus og politisk prioritet mellem biometan og brint, når det kommer til at bane vejen for iblanding og ultimativt dekarbonisering af gassystemet. Generelt vurderer Energinet, at forordningen (reglerne om gasforsyningssikkerhed) med fordel kunne gøre regler om beskyttede, solidaritetsbeskyttede og ikke-beskyttede kunder mindre detaljerede, så der i medlemslandene i højere grad er frihed til at vælge, hvilke forbrugere der skal beskyttes.

Energinet vurderer, at det er præmaturligt at fastlægge, at det er de samme områder, som det kendes i det eksisterende gasmarked, der skal dækkes af detaljeret regler. Dynamikken i brintsystemet spiller i høj grad sammen med dynamikken i elsystemet, hvor der er behov for at forløse et stort behov for fleksibilitet. Sammenhængen mellem fysik og marked på tværs af de to energisystemer skal derfor afspejles i de detaljerede regler, særligt hvad angår balanceringen af brintsystemet, tarifprodukter, kapacitetsallokering over grænser mv. Hertil forventer Energinet, at brugen af brintsystemet bliver markant anderledes, end den vi kender fra gassystemet, og derfor er Energinet også fokuseret på, at der i forslagene kun er tale om en brintsystemoperatør. Derfor kan en opdeling fra gasreguleringen med egentlige distributionsnet, som står for levering af gasen til slutforbrugere, ikke umiddelbart kopieres til brintsystemet. Det kan derimod give mening at skelne mellem det at operere et overordnet sammenhængende net, som også har eller vil få forbindelser til andre lande, og dét at operere afkoblede net i industriklynger. Det er vigtigt at i udarbejdelse af reglerne for dette, at der skelnes til disse forskelle.

Energinet finder at det er positivt, at gas-TSO'erne efter forslaget mindst hvert andet år lave en samlet national 10-årig netudviklingsplan for gassystemet med bidrag fra alle infrastrukturoperatører. Dette er i overensstemmelse med den danske tilgang, hvor Energinet har til opgave at lave en Langsigtet Udviklingsplan (LUP).

Forsyningstilsynet (FSTS) er efter en umiddelbar vurdering overordnet set positiv over for EU-Kommissionens lovforslag vedrørende revision af Den tredje energipakke for gas. Dog anbefaler FSTS, at det sikres, at reguleret tredjepartsadgang for opstrømsnetværk både kommer til at gælde for naturgas og hydrogen, da den gældende model i Danmark har vist sig at give en mindre sikker retstilstand for markedsdeltagerne. FSTS støtter EU-Kommissionens forslag om unbundling af brintnetværksoperatører, idet Forsyningstilsynet finder det afgørende med ensartede konkurrencevilkår.

Ligeså støtter FSTS EU-Kommissionens forslag om, at de regulerende myndigheder (NRAs) får en central rolle i forhold til overvågning af brintmarkedet.

FSTS støtter EU-Kommissionens forslag vedrørende muligheden for, at ny infrastruktur (brint og gas) kan få en tidsbegrænset undtagelse fra bestemmelser i forordningen og gasdirektivet om f.eks. tredjepartsadgang og unbundling mv. FSTS vurderer i den sammenhæng, at ACER's rolle i processen er særlig vigtig og bør fastholdes. Derved imødegås forskelligartede og uigennemsigtige ordninger forhandlet på plads bilateralt mellem enkelte medlemsstater, hvis styrker i sådanne forhandlinger kan være ganske uens.

Dansk Industri (DI) hilser Europa-Kommissionens forslag til nyt direktiv og forordning for naturgas, grøn gas og brint velkommen. Der er behov for investeringer i gassystem- og gasinfrastrukturen, der er med til at fremme den grønne omstilling i EU og samtidig kan fremme markedet for vedvarende og kulstoffattige gasser, som biogas og brint mv.

Den europæiske forsyningssikkerhed vil fortsat være afhængig af adgang til gas, som er en meget vigtig del af energisystemet i mange EU-lande, men gassystemet skal udbygges og justeres, så der tages højde for nye gasser som grøn brint og biogas. Der er brug for en velfungerende infrastruktur til at fremme et marked for brint, og derfor er det vigtigt med et forslag til en ny regulering til en infrastruktur for brint. DI mener, at der er potentiale for anvendelse af langt mere biogas i det europæiske energimix, og DI hilser derfor forslag velkommen som fremmer anvendelsen af biogas, som DI betragter som et bæredygtigt brændsel på linje med andre vedvarende energikilder.

DI påpeger desuden, at det er vigtigt, at regeringen har vægt på at fjerne alle former for handelshindringer såsom forskellige slags gaskvalitet i hvert medlemsland. Ligeså skal regeringen sikre, at certifikat systemet er robust og troværdigt, mens det ikke bør være muligt at krydssubsidiere mellem gas- og brintinfrastruktur. Generelt er DI positiv over, at der tages udgangspunkt i den tankegang, der er i den eksisterende regulering, men at der også skal tages højde for, at brintmarkedet forventelig vil udvikle sig anderledes end markedet for naturgas. I forhold til bestemmelserne om nødforsyning og afbrydelighed i de foreslåede ændringer til den europæiske forsyningssikkerhedsforordning, ser DI gerne, at det nuværende kriterium for nødforsyning og afbrydelighed ændres fra en nødforsyning af opvarmningssegmentet og mindre gaskunder til en forsikringsordning, hvor alle kunder får adgang til at købe sig til en nødforsyning hos Energinet.

Dansk Energi (DE) støtter fuldt ud arbejdet med at udvikle en markedsramme, der kan sikre EU's stigende klima ambitioner. Det er stærkt nødvendigt at sikre, at der kan ske parallelle udvikling af udbud, infrastruktur, marked og efterspørgsel efter forskellige typer af lav-karbon gas inklusiv brint. DE finder, at Gaspakken er et godt udgangspunkt for at sikre en udvikling af et grønt europæisk gassystem, hvor der er fokus på at tillade nationale løsninger.

DE er især positiv over for, at et brintmarked vil blive bygget op på principperne bag den eksisterende gas regulering, hvor der også tages højde for, at det er nødvendig med både regulatorisk og finansiell fleksibilitet. Ligeså finder de, at der skal være en klar skelnen mellem en systemoperatørs rolle og en rolle som producent eller forbruger (unbundling). Til sidst påpeger DE, at de er glade for, at EU-Kommissionen ønsker af afspejle el-direktivet i forhold til forbrugerrettigheder, konkurrence og gennemsigtighed.

Omvendt er DE bekymret for, at en differentieret tilgang til certificering af forskellige slags gasser vil gøre, at kravene til helt grønne gasser bliver unødigt højere end for dekarboniserede gasser. DE ser også gerne, at der kommer mere fokus på, hvordan reguleringen kan monitorere og give incitamenter til at sløjfe forældet naturgasinfrastruktur.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser positivt på den forslåede tilpasning af reguleringen for EU's interne marked vedvarende gas, naturgas og brint, så den i endnu højere grad reflekterer væsentlige hensyn som forbrugerbeskyttelse, forsyningssikkerhed og en omkostningseffektiv omstilling. Det er i den henseende vigtigt for L&F, at det interne marked for gas styrkes, så kapaciteten af naturgas og nye grønne gasser udnyttes optimalt på tværs af grænserne.

L&F finder, at i den grønne omstilling af gassystemet skal der tages hensyn til industriens behov for en høj forsyningssikkerhed og konkurrenceevne på det globale marked. Her er det vigtigt, at EU-reguleringen i højere grad bidrager til en bedre tværnational udnyttelse af gassen, ligesom en høj grad af teknologineutralitet er nødvendig for at sikre udbygningen af den mest optimale infrastruktur og produktion af grønne gasser.

Ligeså finder L&F, at medlemsstaterne skal have nogle bredere rammer til at fastlægge forsyningsprincipper bundet op på nationale afgrænsede forhold. Den nuværende regulering mangler fleksibilitet og understøtter ikke øvrige hensyn såsom fødevarer sikkerhed og veterinære hensyn i forhold til muligheden for at afbryde gaskunder. L&F finder det positivt, at Kommissionen understreger, at medlemsstaterne skal have mulighed for at definere, hvem der må anses for at være udsatte gaskunder og derefter tilpasse sine indsatser for at beskytte denne gruppe.

Det er endeligt vigtigt for L&F, at reguleringen af nye forsyningsområder, såsom brint, bliver indrettet hensigtsmæssigt fra starten, så der sikres gennemsigtighed og konkurrence.

Brintbranchen byder EU-Kommissionens forslag velkommen, da Brintbranchen tænker, at elektrolyse har en afgørende rolle i det fremtidige energisystem og opnåelsen af Europas klimamålsætning. Det nye forslag sikrer, at målene i EUs brintstrategi kan opnås, og at et europæisk marked for brint kan udvikles på fornuftige vilkår frem til 2030.

Særligt er Brintbranchen bekymret for, at certificering af brintbaserede grønne gasser og lav-karbon gasser kommer til at ske på forskellige vilkår, hvilket kan skade Danmarks position, som et land der forventes primært at producere grønne gasser. Desuden mener Brintbranchen, at det er skuffende, at der ikke inkluderes konkrete krav til gennemsnitlige CO2 reduktioner i gassystemet for som minimum 2030 og 2050. Omvendt er Brintbranchen positiv stemt over for forslaget om at etablere en fælles europæisk sammenslutning af brintsystemoperatører (ENNOH) og reglerne om samarbejdet mellem TSO'er og DSO'er. Desuden finder Brintbranchen det også meget positivt, at EU-Kommissionen kommer med forskellige forslag til, hvordan brintmarkedet kan komme i gang ved f.eks. at acceptere krydssubsidiering i særlige situationer.

Brancheorganisationen for den danske vejgodstransport (ITD) støtter overordnet indførelsen af et fælles regelsæt for produktion, opbevaring og distribution af brint på et tidligt stadie i udviklingen af et international brintmarked. ITD er positiv over for etablering af et reguleret europæisk og international brintmarked til gavn for den grønne omstilling af lastbilerne. Det er afgørende, at et fælles regelsæt skaber rammerne for et åbent og konkurrencepræget marked for vedvarende brint og natur- og biogas, så anvendelsen af grønne brændstoffer bliver mere konkurrencedygtige sammenlignet med fossile brændstoffer.

ITD støtter overordnet gaspakkens fokus på at fremme internationalt samarbejde om distribution af brint og ibrugtagning af naturgasrør til brint. En fælles brintinfrastruktur på tværs af EU vil være centralt for at skabe en tilgængelig og effektiv infrastruktur til gavn for den tunge vejtransport i Danmark og EU. ITD ser derfor positivt på gaspakkens initiativer, der fremmer brintsystemoperatørers samarbejde på tværs af landegrænser og således fremmer samarbejdet om at opbygge en europæisk brintinfrastruktur i EU. ITD finder i den forbindelse det beklageligt, at gaspakken ikke indeholder konkrete initiativer, der fremmer koblingen af en europæisk infrastruktur med nye tankningsmuligheder.

ITD finder det formålsløs at fremme brint som brændstof i transportsektoren medmindre den anvendte strøm til elektrolyse og brintproduktion kommer fra vedvarende energikilder. Forsyningssikkerhed og tilgængelighed af billig vedvarende brint på tværs af EU er centralt for at sikre en sammenhængende grøn logistik og transportrute og for at opnå reelle klimaeffekter.

Wind Denmark byder EU-Kommissionens forslag til revidering af henholdsvis gasforordningen og gasdirektivet velkommen, da det først og fremmest etablerer det nødvendige og lovgivningsmæssige grundlag for, at dedikeret brintinfrastruktur kan etableres og driftes. Desuden finder Wind Denmark det positivt, at begge forslag opstiller hegnspæle, der dels påkræver, at konverteringen eller etableringen af ny gasinfrastruktur skal ske på baggrund af realistiske fremskrivninger, herunder en klar finansieringsplan herfor. Dels forbyder, at der må indgås fossile gaskontrakter, som

strækker sig længere end til 2049 – et årstal der med fordel kan fremrykkes til senest 2040.

Wind Denmark bemærker, at til trods for at gaspakken indeholder en lang række positive elementer i forhold til realiseringen af dedikeret brintinfrastruktur, er det dog stadig tvivlsomt, om det vil være tilstrækkeligt i den indledende udvikling, hvor den bookedede kapacitet må forventes at være lav i forhold til den tekniske kapacitet. Derfor ser Wind Denmark det som nødvendigt med endnu mere fokus på, hvilke virkemidler, der kan bruges til at udvikle et brintmarked. Der skal dog være fokus på, at særregler og rabatter bruges hensigtsmæssigt og med solnedgangsklausuler for på lang sigt at forbedre konkurrencen. Desuden vil Wind Denmark gerne have at der er fokus på, hvordan gaskvaliteten fastsættes for brint, så man undgår eventuelle handelshindringer på tværs af landegrænser. Dertil påpeger Wind Denmark, at krav til lavemissionsgasser bør være lige så restriktive som for VE-brint, da det ellers vil skævrive konkurrencen.

Det er Wind Denmarks klare position, at det generelt bør være TSO/DSO'ens ansvar at udbygge det bagvedliggende net – el såvel som gas – iht. at understøtte den grønne omstilling. I den forbindelse vil Wind Denmark gerne flage, at EU-Kommissionens forslag på VE-gas området går imod den retning, som et politisk dansk flertal har besluttet ift. udbygningen af elnettet i forbindelse med tilkobling af VE-anlæg. I forslaget kræves det, at VE-producenterne el-anlæg både skal betale for tilkobling og udbygning af det bagvedliggende net.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har alene været drøftet på teknisk niveau i Rådet. Hovedparten af medlemsstaterne har ikke fastslagt en endelig position endnu. Centrale emner forventes dog at omhandle fleksibilitet i forhold til at få gang i et brintmarked, at finde den rette balance mellem nationale og europæiske myndighedsfunktioner og at undgå konkurrenceforvridende regler.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter overordnet forslaget, da det har til formål at understøtte en udvikling på gasmarkedet, der giver muligheder for at transportere og handle med både vedvarende og kulstoffattige gasser. Regeringen finder det således vigtigt, at forslaget bidrager til ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser".

Forslagets formål er endvidere i tråd med regeringens strategier for henholdsvis grøn gas og grønne brændstoffer (PtX-strategi). Danmark er et af de førende lande inden for biogas, og andelen af opgraderet biogas i det danske gasforbrug udgør i dag over 25 pct. Danmark har derfor en væsentlig interesse i at arbejde for så gode og fleksible rammer som muligt for de vedvarende gasser, herunder et velfungerende certifikatsystem og fælles rammer for gaskvalitet.

Regeringen finder det endvidere positivt, at kommende, kommercielle brintprojekter kan blive hjulpet på vej ved klare og forudsigelige markedsrammer og regler for ejerskab. Regeringen støtter, at der med forslaget for første gang skabes en fælles europæisk lovramme for brint.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har endnu ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. marts 2022.